

A. B. STRIMAITIS,
SEKRETORIUS S. L. A.
307 W. 30th ST., NEW YORK, N. Y.

TEVYNE

ORGANAS SUSIVIENYJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE.

No. 42

New York, October 20 (Spalis), 1911.

VOL. IV.

Entered as second-class matter November 28, 1910, at the post office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

Published every Friday by Lithuanian Alliance of America
At 307 W. 30th St. New York City.

A. B. STRIMAITIS Sec'y & Business Manager.

YEARLY SUBSCRIPTION RATES.

In the United States..... \$1.00
To Foreign Countries..... \$2.00

All communications should be addressed:

"TEVYNE", 307 W. 30th St.,

New York City.

Tel. Chelsea 5152.

Išleidžiama Susivienyimo Lietuvių Amerikoje
kas penktadienis.

V. K. RAČKAUSKAS Editor (Redaktorius).

PRENUMERATA METUI:

Suvienyose Valstijose..... \$1.00
Kitose viešpatystėse..... \$2.00

Kreipianties su visokiais reikalais adresuokite:

"TEVYNE", 307 W. 30th St.,

New York City.

MENESINIS ŽURNALAS

"Aidas"

Išleidinėja nuo Kovo (March) mėnesio

Kaina metams Amerikoje \$1.00 Užrubežiuose metams \$1.25
Pusei metų " 60c. Pavienis numeris 10c.

Pirmą numerį siunčiame dykai. Reikalaujame agentų.

"AIDAS", 46 Harrison Av., WATERBURY, CONN.

KUR VIENYBE TEN GALYBE

VINCAS DAUNORA
MARIS 215 APTIEKORIUS KUOPOS S. L. A.

UŽLAIKO SAVO LOCNOI APTIEKOI VISOKIŲ VAISTŲ IR
NUO VISŲ LIŪŲ KREIPKITES PAS SAVO ANT ŠIO ANTRAŠO
229 BEDFORD AVE KAMPAS NORTH 4TH GATVĖS BROOKLYN N.Y.

KUR SVEIKATA TEN LINKSMYBE

Dr. A. Šliupite - Jankauckienė

Gydo visokias ligas moteriu, vaiku ir vyrų.

265 Berry Street, BROOKLYN, N. Y.

(tarpe Grand St. ir So. 1-st St.)

VALANDOS: nuo 12-2 po piet; nuo 7-9 vakare.

TELEPHONAS GREENPOINT 8.

Pirmas Lietuvių DIENRAŠTIS

Amerikoje

Dienraštis turės pasirodyt pirm
NAUJŲ METŲ
kaip tik bus suspėta ineiti į naujus
"Kataliko" namus

Be skaitlingo visuomenės pritarimo nebus
galima tas darbas pradėti.

Kas nori Dienraščio tegu tuojaus atsilie-
pia laišku.

Vertėtų tat visiems Amerikos lietuviams tas
sumanymas remti. Lietuviams juk reikia turėti
kasdien po ranka žinių skelbėjas ir kelrodis.
Pirmiau dienraštį leisti neleido nekuriuos aplin-
kybės, o nudien tas pergalėti galima.

Kas nori Dienraščio tegu pritaria laišku.

J. M. Tananevicze
3244 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Rašykitės prie Suv. L. Am.

Lenkė--Akušerė

baigusi mokslą ir turinti patyrimą, apsigyveno po num. 180 Washington st., Worcester, Mass. Priima ligones moteris su visokiomis moterų ligomis, prie palagų sąžiningai ir gerai patarnauja.
K. Ochrymowicz,
 180 Washington st. Worcester, Mass.

Nori atsilankyti pas visus!

Pirmutinis lietuvių kalboje lietuvių laikraštis "AMERIKOS LIETUVAITĖ". Prenumerata: 50c. ant metų, \$1.00 ant trijų metų. Siunčiam ant pažiūros porą numerių už 10c. (sidabrinį). Didumas—21x28 col., 8 puslapiai sulenkus. Išėina kas 15 d. kiekvieno mėnesio. Pasakykit ir kitiems! Adrisas toks:

"Amerikos Lietuvaitė",
 P. O., Box 125 McKees Rocks, Pa.

J. Skritulskas,

NOTARIJUS IR AGENTAS

Užlaikau geriausius gėrymus ir cigarus. Parduodu laivakortes ant visų linijų, kur tik kuris norės ir ant geriausių ir greičiausių laivų. Siunčiu pinigus į visas dalis svieto greitai ir pigiai. Išmainau visokių žemių pinigų ant amerikoniškų. Darau doviernastis, pavedimus dalių ir atlieku visokius reikalus su Maskolijos valdžia. Užlaikau svetainę mitingams ir veseiloms. Iš toliau miestųmeldžiu atsišaukti per laiškus ant žemiaus paduoto adreso:

John Skritulskas
 26 Broad St. New Britain, Conn.
 Telephone No. 550.

Krajavi škapleriai.

Austiniai krajavi škapleriai, galioniniai ir bieliniai, parsiduoda po 25c. tuzinas, šilkiniai po 40c. tuzinas. Agentams pasiunčiam prabeles dėl paziūrėjimo. Trejos devinerės (trejanka) krajavos. Palangos aptiekos, prekioja bertainis svoro 25c., svaras 90c., 10 svarų arba 40 bakselių \$5.00. Popiera su konvertais gromatų rašymui, su visokiai apskaitymais ir su kvietkomis, parsiduoda po 25c. už tuziną, 75c. už 100, \$6.00 už 1000, \$10.00 už 2000. Užlaikom visokių pavinėdavonių, altorėlių ir šilkinių abrozėlių su lietuviškais maldelėmis, parduodam tuzinais ir šimtais; turim visokių knygų ir maldaknigų. Reikalaujam agentų ir duodam gerą uždarbį. Adresuokit:

K. J. INTAS, P. O. Box 1724, NEW YORK, N. Y.

Katalogas Dykai!

Puikiausių ir geriausių: Armonikų, Koncertinkų, Klernetų, Smuikų ir kitokių muzikališkų instrumentų, teipgi, lietuviškų knygų ir kitokių daiktų.

Užsakymus išpildo teisingai, greitai ir saugiai per expressą ar pačią. Pasiųsk savo adrsą ir pašto markę, o Katalogą gausi dykai! Rašykite šanti, adresuojant:

M. J. DAMUONAITIS
 812 W. 33rd St., CHICAGO, ILL.

NAMINE MOKYKLA

GRAMATIKA angliškos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta) \$1.00
 VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis skaityti ir rašyti bemokintojo 15c.
 ARITMETIKA mokintis rokundų be mokinio su paveikslais (apdaryta) 35c.
 NAUJAS BUDAS mokintis rašyti be mokinio 10c.

Pinigus siųskite šiuo adresu:
 P. MIKOLAINIS, Box 62 New York, N. Y.

Išsiuntinėjimo prekystė

4543 S. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Visokių tavorų, auksinių ir t. t. Reikalauk katalogo įdėdamas markę už 2 centus.

J. N. Šimkus

Telephone 762 So. Boston.

DR. F. MATULAITIS

Offiso valandos:
 Nuo 12 iki 2 val.; Nuo 7 iki 9 vakare.
 495 Broadway,
 So. Boston, Mass.

V. Ambrozevičius

AGENTAS ir NOTARIJUS

Parduodu laivakortes ant visų linijų ir geriausių expresinių laivų, mainau ir siunčiu pinigus į visas dalis svieto, turiu užstatę randavą Bond (kauciją) \$25,000 dėl teisingumo. Užkvičiu keliaujančius ir iš kitų miestų, nes kaipo neioli New Yorko gyvendams, priimu ir pristatau ant laivų, tuomi būsit apsaugoti nuo daug New Yorko nesmagumų. Darau doviernastis ir parūpinu rusiškus pasportus. Kreipkitės per laiškus pas:

V. AMBROZEVIČIUS,
 178 Ferry Street, Newark, N. J.
 Telephone 5599 L. Market.

Seniausias Lietuviškas Laikraštis!

"VIENYBE LIETUVNINKŲ"

26 metas kaip eina kas Seredą, Brooklyn, N. Y. "Vienybė Lietuvninkų" didelio formato 12 puslap.; talpina moksliskus straipsnius, naujausias žinias iš viso pasaulio, daugiausia iš Lietuvių gyvenimo. Turim visuose lietuvių kolonijose savo korespondentus, iš Lietuvos naujas žinias savų korespondentų. "Vien. Liet." dirbo dėl visų organizacijų ir žmonių gerovės. Šįmet, 10 Vasario sukako 25 metai kaip išėdinėja, iš tos priežasties išleidom didelį žingėidų **Jubilėjinį numerį**, kuris liks istorišku atminimu, nes pirmas dar Lietuvių laikraštioj. Kurie užsirašys ant metų, gaus tą numerį kaip dovaną. Tas numeris su 62 paveikslais žymių veikėjų ir rašėjų, ir 58 straipsniais. Tai labai puiki dovana, o tik 10 centų prisiųsk mums markėmis, tad aplaikysi jį, arba nurodyk tikrą adresą kam pasiųsti, o mes prisiųsime. "Vien. Lietuv." prenumerata **metams \$2.00, pusei \$1.00** Suvienytose Valstijose; **užrubežije \$3.00**. Užsirašyt galima visada, užsirašant reikia siųsti prėnum. Money Order ar registruotam laiške pinigai leidėjo vardu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.
 120-24 Grand St., Brooklyn, N. Y.
 Reikale klausk laiškų, įdėk dvicentinę markę atsakymui

Gelžkelio laikrodėlis su 21 akmenu

rankinėle užsukamas ir užstatomas vyriško ir moteriško didumo. **Apleisti auksu ant 20 metų** dubultą dangteliai-viršai, puikiai išlaistyti. **Absoliutiszkai tikras** laiko rodytojas, ypač pritaikytas prie gelžkelio žmonių, kurie reikalauja užsitikimo laikrodžio. **Gvartuotas ant 20 metų.** Ypatinga dovana: mes pasiųsime tą laikrodį ant kiekvieno adreso C.O.D. **\$5.75** ir užsimokėsime ekspreso lėšas, suteikdami privilegiją pilno ištyrimo. Jaigū neatrasite, kad jis nevisiškai užganėdina ir ne toks yra, kaip pagarsinta, **nemokekite nei vieno cento.** Atminkite, jįs panašiai užmokėtumete už tą patį laikrodį \$25.00, pirkdami nuo kokio besąžiniško parduotojo. Labai puikus **AUKSU** aplietas **LENCIUGELIS** su prikabaliku už **DYKĄ** prie kiekvieno laikrodžio.
Excelsior Watch Co., 908 Athenaeum Bldg., Chicago.

Amerikiečiai ir aukos.

Pastarųjų metų gyvenimas mums parodė, jog mes, amerikiečiai, ne sau gyvename, o svetimams, taip sakant, dievams.

Ir ištikrųjų, kiekvienas atsišaukimas iš Lietuvos yra mūsų remiamas; žėdnas veikėjas-agitatorius, atkeliaująs čionai ir pavadziojęs mus, taip sakant, už nosių, išvažiuoja jai ne su prikimštais kišenais, tai vis juose žvanga mūsų dolarėliai, kuriuos mes sumetame iš didelio savo širdies gerumo.

Štai paimkime dėl paveizdos dabartinius mūsų "Svečius", kunigus Tumą ir Olševskį, renkančius aukas "Saulės" draugijos namams pastatyti. Tūli laikraščiai gynė tuos du kunigu, kiti peikė ir įvairias kalčias ant jų nugarų krovė, kiti vėl — tarp jų ir "Tėvynė" — gynė*. Dabar visi laikraščiai, išskyrus kuninginius, lyg susitarę, ant tų kunigų kalnus verčia; mat nebuvę laikraštinių suvažiavime, prigavę mūsų pirmeivius, etc., etc.

O į tai, kas yra svarbiausia, jokios atidžios niekas neatkreipė. Būtent — kas do draugija ta "Saulės" draugija, kuriai jiedu pinigų renka; kas do mokyklos, kurias "Saulės" draugija steigia? Tas niekam nerūpėjo, o sveteliai ir gi nematė reikalo suapžindinti visuomenę su tuo dalyku**. Berods vienas — kitas peikia "Saulę", vienas kitas giria. Bet koks jos yra programos, kas mokytojauja, kas valdo draugiją, kiek ir kur tų mokyklų esama, kokią jos mums atneša naudą, ar jos gali būti Lietuvoje geresnės, jai neyra geros, ir tt. ir tt. — Apie tuos svarbiausiuosius dalykus nesirūpino sužinoti nė tų dviejų kunigų "peikikai" nė "apginėjai". Ir išėjo tatai, kad amerikiečiai pinigų deda, o patįs vargiai nežino kam, kokiam tikslui.

Vienok ši čion tas da ne taip svarbu. Svarbiausia, mano galva, yra tai, dėlko lietuviai-amerikiečiai taip noriai desėtkais ir šimtinėmis mēto Lietuvos reikalams, o čia, saviems reikalams, kiauro skatiko duoti nenori? Ar čion tūno dalykų nesupratimas, ar šiaip tuščias garbės godumas (mat, pagarsins "gazietoje", o jai kokios tai ir Kaune įrašys vardą į kningas raudonais rašalais) — nežinau. Vienok taip yra.

Pažvelgkime, kiek mes turėjome pakėlę svarbių sumanymų, ir kur jų įgyvendinimas? O juk beveik kiekvieną sumanymą pagimdė ne kas kitas, kaip tikrasai reikalas. Kokį sumanymą neimtume — taip yra: SLA. Prieglaudos Namai su Kolionija; Ateivių reikalai; Moksleivių šelpimas; Našlių ir Našlaičių fondas; Mokyklos; kningynai; Apšvietos draugijos; Svetainės, ir tt. ir tt. Nieko neturime.

Ir kur priežastis? Atsakymas vienas — da neatpratome žiūrėti prieš save, o vis žiūrime užpakalyn,

*"Tėvynė" pasakė tai, ka, kiekvienas sąžiningas žmogus pasakyti privalo. Red.

** Kuningai savo prakalbuose tatai aiškina. Tik spaudoje maža ką terašė. Red.

lyg prisibijodami ką pamesti. O tuom tarpu netik nepamatome, ką esame pametę. bet neregime ir to, kas mums yra reikalingiausia ir be ko apsieiti negalime.

Ištikrųjų mums jau laikas bent sykį pradėti lopyti savo triobos stogas, o ne bėgti pas kaimyną tą patį daryti, o savo triboj, tegul viskas žlunga ir pūna. Turime nors sykį jau imties darbu namie, o kuomet būsime apsirūpinę ši čion, tad galėsime eiti ir kitiems talkon.

Mums sako apie pareigas linkui tėvynės. Teisybė, gražūs ir graudūs žodžiai. Bet jie tiktai žodžiai. Mēs žinome ir turime žinoti, kad iš atkeliausių Amerikon negrįžta Lietuvon ir ketvirtadalis, — tad beveik visi už tėvynę apsirenka sau Ameriką. Tatai ir turi rūpintis subudavoti sau ką nors čionai.

Nesipriešiname aukoms geriems tikslams ir tėvynėje, bet mes neprivalome užmiršti ir savęs. Ir iš dabartinio atsitikimo mes tik turime paimti sau gerą, taip sakant, lekciją: pasimokinkime nuo "svečių-nebuvėlių" dirbti. Vien rugojimais, jieškinėjimais faktų, kas šnipas, kas ne, kas juodas, kas baltas, mes cikvojame bereikalingai savo spēkas, išsisklaidome ir galų gale, pamatome, kad visa tai nuėjo vėjais: tie žmonės padarė, ką norėjo padaryti, o mes kaip nieko sau neturėjome, taip nieko ir neturime.

J. Jankauskas.

Kalbu tiesiog į visuomenę.

2¹/₂ metų ir vėl teko man sugrįžti į Valparaiso mokyklą. Susiėjus su vienu kitu draugu pasikalbėjus apie lietuvių reikalus, mokinius, ypatingai apie L. D. L. V. U., (? Red.) pasirodė: nauji metai, nauji lapai.

Lietuvių mokinių daug mažiau, negu pirma buvo. Kaip patirta apie 40% nuošimtis sumažėjo. O lietuvaicių, vos viena, nei relikvija, užsilikus. Kas tam kaltas, neužsiimsiu priežasčių jieškoti.

Pirmiau, kada buvo energiški mokinių, kada be perstojimo kalta į kiekvieną makaulę, tuomet buvo ir kassyk dauginos mokiniai. L. D. L. V. U. augo, bujojo, lyg tas gero žemdirbio prižiūromas medelis. Susirinkiman atsilankydavo nuo 60-90 draugų-narių. Koki susirinkimo programai puikūs buvo: prakalbos, referatai, eilės, monologai, dainos etc. Po to kritika. Kaip tai puikų, kada kritikas švelniu būdu "užveždavo kam per kalnerių"; už per tankų vartojimą monotoniškų žodžių, už neliteratišką apdirbimą paskaitos etc. Vis tai buvo lavinimos, abelnos dailės lekcijos.

Tiesa, tūli karštagalviai visaip rodė Valparaisą: vieni peikė, nieko negalima esą išmukti; antri, tai esą bedievių lizdas etc. Tas, beabejo, ir yra priežasčia sumažėjimo lietuviškų mokinių. Negana, kad nepribuvo gymnazistų ar baigusių realinę Lietuvoj, bet ir pradinių maž tepribuvo. Visuomenė, ar čia nesustoja prieš Tave graudus klausimas? Gal klausai koks, gal tas neaiškus; sakysi kad V-sas dar neišdavė nė vieno didvyrio, kuris duotų Tau dvasišką peną. Tiesa neišdavė da, bet išduos, o tuom tarpu suteikė ne

vieną gerą draugijos narį. Gal būt, kad V-sas suteiks Tau, atsiprašant, ir draugijos išmatų, bet visai mažai. Tuo labiau graudu, kad kitataučių dauginasi, o lietuvių mažinasi.

L. D. L. V. U. turi kiekvienam rūpėti tuom labiau lietuviams vadovams. Pakol literatiškoji Draugija ir lietuviškos klesos: gramatikos, santaikos (bene sintaksės. Red.), istorijos gyvuos, patol lietuviai ir bus lietuviais, ir gal ne vieną ir suanglėjusių lietuvių atvers prie tėvynainiškos dvasios, (ką jau su nevienu padarė), bet kaip greit užgestų minėti žiburiai, taip greit netektų Lietuva savo sūnų...

Nenoriu labai plačiai kalbėti apie tai, nes, tikiu, užteks ir to, ką pavirš pasakysiu, o prasmės gilumą gal ir pats suprasi.

Kaip minėjau, mokiniai nesidaugina, bet atpenč — mažinasi. Iš tos priežasties ir L. D. L. V. U. eina silpnyn. Kaip patirta iš draugijos stovio, izdas visai ištuštėjo. Buvęsis jos geležinis kapitalas paverstas buvusiems jos biedniams nariams, einantiems augštesnius mokslus, pagelbėti. Kningynas turi pats savaimi užsilaikyti, nės nėra kur padėti 3 šėpų su kningomis. Bertaininių mokesčių maž tesumokama, nes moka tik apie 30 narių po 15 c. = \$4,50, o kningynas reikalauja į bertainį bent \$8,00. Rods, galima būtų padidinti bertaininę mokesčių lėšoms apdengti, bet vargiai kas galės užsimokėt, nes be to moksleiviai priguli ir prie kitų draugijų. Iš tos priežasties nelabai norėtų prigulėti prie Literatiškos Draugijos. Gerai galima suprasti kad moksleivis, įstojęs mokyklon kokiems 2—3 metams, pats sau užsidirbęs, nenori paleisti centą pro šalį. Čia tai ir prieiname prie išvedimo, kad *visuomenė turi pasirūpinti* (kaip ir pirmiaus rūpinosi) apie tai, t. y. apie palaikymą Literatiškos Draugijos, ypatingai draugijos.

Koks tai smūgis ištiktų kiekvieną tą, kuris žino ir atjaučia visą čianykštį padėjimą, užgirdus, kad L. D. L. V. U., paprastai išsitarus, subankrūtinio; nebteko lietuviškų klesų! Aš tikiu, nevienas nurytu ašarą. Apie tą klausimą, t. y. apie palaikymą L. D. L. V. U., vienas tik draugas valparaisietis, Pratas, ačiu jam, per "Lietuvą" buvo atsišaukęs į apleidusius valparaisiečius, (suprantama, kurie dirba) sutverti neva ratelį virš minėtai draugijai palaikyti. Nė vienas dar neišreiškė savo nuomonės. Gal ir dykai išsitariau, kad Valparaiso "išleido ne vieną gerą draugijos narį".

Mokiniai negali įstengti dėti paskutines pastangas visuomenės aukurai ir save gelbėti, nes jie ir taip yra apleisti sūnūs.

Vargingas lietuvių moksleivijos padėjimas visur yra regimas. Kas mokinosi "savo spėkomis", tas gerai supranta, kaip tai yra sunku. Reikia daug energijos, reikia vergo ir kantrybės, idant tą pakelti. Toki moksleiviai daugiausia yra pusiau supuvę, t. y. sunaikinę sveikatą. Kokią gi naudą gali atnešti toks kad ir baigęs mokslą žmogus, jai jo gyvenimo dienos yra suskaitytos?

Męs apsvarstome visai ir iš visų pusių įvairius

tautos klausimus; apkalbame, kad reikia dirbti jos labui. Bet iš to viso, męs vos tik kai kada nuveikiame mažą dalelę to darbo. Svarbiausįjį klausimą, kuriuo remiasi visa tautos gerovė ir jos likimas, užmirštame, o jai atmename tai kaip per sapną. Tas klausimas yra: *šelpimas einančių mokslus jaunuomenę*. Kadangi nematau kitokio kelio prie geresnio visuomenės buvio, kaip tik per mokslą, už tai ir geistina, kad daugintus mokslą einantie žmonės. Be mokslo vyrų męs niekad nepakilsime ant augštesnio laipsnio.

Vietoj barnių tarpe savęs ar negeriaus būtų sukoncentruoti visas dvasiškas spėkas ir didžiausią dalį jų spėkų atkreipti į moksleiviją. Nes turime žinoti, ir niekas nei su jokiais darodymais negalės užginčyti, kad, kol neturėsime mokslo vyrų, kurie užimtų įvairias mūsų įstaigose vietas ir kol neapšviesime kiekvieną brolių ir seserį nors pradiniu mokslu, tol męs negalėsime sustoti su kitomis tautomis ant lygaus laipsnio. Iki męs to nepadarysime, — visada būsime žemiau už kitas tautas. Jaigu nenorime tokiais palikti, jai nenorime, kad svetimtaučiai žiūrėtų į mus, kaip į mažutėlius, jaigu supratome mokslo svarbą, — turime šelpti ir mokinti mūsų jaunuomenę. Tai yra svarbiausias tautos reikalas.

Z. Jank.

Negvildenti klausimai.

Visokie klausimai mūsų laikraščiuose gvildenta, bet klausimas apie techniką, t. y. architektūrą, mechaniką ir elektriką, mažai mūsų laikraščiuose gvildentasi; taigi šiuomi nors apyčiuopa pakalbėsime apie tatau.

I. Architektura.

Architektura yra tai mokslas apie namų statymą. Jis apima visokį darbą, surištą su būdavoju. Statymas namo iš bile kokios medžiagos, jo forma, išvaizda, daila, ir visas sudėjimas vadinasi — architektura.

Pas lietuvius ši profesija stovi ant labai zemo laipsnio, mažai yra išsilavinusių architektų, kurie mokėtų pastatyti namus dailios formos ir pilnai atsakančius higienos reikalavimais. Lietuviškais architektais kaimuose daugiausia yra žmonės, kurie apart kirvio ir paprasčiausio ablio kitokių įrankių visai nepažįsta, o ką jau sakyti apie pleną arba šiaip piešinį, pagal kuriuos paprastai geri namų statytojai atlieka augščiaus minėtus darbus. Lietuvių kaimo architektas tankiausia nē raidės nepažįsta, o apie geometriją ir tiesas kertainystes nē sapnuote nēra sapnavęs — viskas yra daroma "iš galvos". Nors, iš teisybės, yra gabių žmonių ir tarpe tokių amatninkų. Daugelis nuvažiavę į miestus įsitēmija į formas namų, į jų sudėjimus. dailą ir, sugrįžę kaiman, bando pamėgdžioti miestų formas, ir todėl neretai kaimuose galima pastebėti vieną kitą namą dailesnes formas. Paprastai lietuvių namų statytojai yra savamoksliai, išmoke "lietuvišką" architektūrą bedirbdami prie kitų tokių

pat meistrų. Svarbesniąja architektura, kaip va: statymu bažnyčių, mūrų namų, arba šiaip gražių būdinių daugiausia Lietuvoje užsiima lenkai, latviai, vokiečiai, žydai, ar rusai, ir lietuvis būdavotojas mieste mažai tėra žinomas.

Lietuviškoji architektura yra visai prasta. Visa daila susideda iš pjaustinių ir prikurbimų, kuriais apkalama kaimiečių namų langai ir pastogės. Langai tankiausia maži ir neatidaromi, ir šiaip visas namas tankiausiai neturi jokios ventiliacijos.

Kad namai yra nepatogūs ir nehigieniški — nėra kalti tam žmonės, bet jų nežinojimas, kaip pastatyti sveiki ir pigūs namai.

Medžiaga namams Lietuvoje dažniausia yra medis; pigesnio būdo neišrandama. Namai iš smilties ir kalkių, molio ar margelio visai Lietuvoje nežinomi, jai bent kur dvaruose tatai naudojama, o juk tai pigi ir gera medžiaga trioboms statyti, — tik nėra to darbo žinovų.

Architektūros profesija yra gana pelninga ir gabūs architektai lietuviai Lietuvoje turėtų gerą duoną ir įvales darbo, kad tik mokėtų pigiai, stipriai, higieniškai ir dailiai namus ir kitokias triobas statyti.

II. Mechanika.

Mechanika yra tai mokslas apie mašinerijas ir judėjimą*) atskirų dalių, ar tai iš medžio ar iš geležies, veikiant kokiai nors pajėgai, kurios sujungtos tarp savęs juda ir atlieka kokį-nors darbą. Tokis sudėjimas atskirų dalių, galinčių judėti, varant kokiai nors pajėgai, vadinasi mašinomis, o žmogus, kuris pažįsta mechaniską judėjimo tiesas ir žinantis, kaip sudėti ar padaryti visokias mašinas, vadinasi mechanikas arba mechanikos inžinierius. Tokis mechanikos inžinierius turi suprasti, kaip įrengti visokios dirbtuvės, turi mokėti piešti plenus visokiems darbams, turi mokėti vesti visokius prie geležies ir mašinų darbus.

Šita profesija, taip kaip ir architektura, labai žemai stovi mūsų šalyje, o tos profesijos žinovus ant rankos pirštų galima surokuoti iš viso mūsų pusketvirto milijono žmonių. Mūsų mechanikais daugiausia yra malūnininkai ir kalviai. Dirbtuvių, turinčių mašinas, mažai Lietuvoje tėra, ir viskas yra veikiamas žmogaus pajėga, išskyrus malūnus, kur darbą atlieka vanduo arba vėjas. Garas ir elektra mažai yra Lietuvoje žinomi, išskiriant didelius miestus, kur yra geležiniai fabrikai ir vartojama elektra ir garas. Gi šiaip visoje šalyje visą darbą atlieka arklys ir žmogus, o kad gamtos tiesas panaudoti darbams atlikti — nėra žinovų.

Ant upių, užtventų dambomis, turi pasiliauti komunikacija; ant Lietuvos upių, paveizdan ant Nevėžo, kur, jaigu ne tvenkiniai, galima būtų vandeniui dasigauti iš Kauno į Kedainius ir į Panevėžį, biskur-nekur pataisius upės dugną. Dabar tas negali-

*) Mechanika yra tai, trumpiausiai sakant, mokslas apie medžiagą ir judėjimą, arba apie medžiagą ir energiją. R e d.

ma, nes nėra kam sutvarkyti malūnus taip, kad jie pasitrauktų nuo upių ir atidarytų upės komunikaciją, vartotų kitokią pajėgą. Šiaip, apskritai imant, mechanika labai yra apleista Lietuvoje. Pagerinimai mašinerijos srityje slenka vos matomai ir kuomet kitose šalyse šiuose laikuose be mašinos ir kokio-nors prietaiso nepadaroma žingsnis — Lietuvoje tas viskas atliekama primityviškai — žmogaus ir arklio spėka.

Mechaniskos inžinerijos profesija Lietuvoje turėtų gerą pasisekimą ir mechanikos žinovai turėtų puikią duoną ir darbą, užvesdami pagerinimus dirbtuvėse, dvaruose, įsteigdami visokias išdirbystes, ir tam visam kapitalas Lietuvoje atsirastų. Daugeliui žmonių nereikėtų tuokart keliauti už jūrų-marių duonos jieškotų.

III. Elektrotechnika.

Šita profesija daugiausia už visas Lietuvoje yra apleista. Elektra — tai viena sausų gamtos pajėgų; ji suteikia spėką mašinoms sukuti, šilumą ir šviesą. Elektra bandoma dabarties pritaikinti prie gyvenimo, nesa jos pajėga galima pernešti per šimtus mylių ir iš didelio tolio galima su jos pagalba mašinas sukuti, važiuoti, turėti šviesą ir šilumą.

Elektra kas valanda plačiau ir plačiau yra įgyvendinama ir visur pritaikoma, ir ateityje ji užims ir aprūpins visą žmonių gyvenimą.

Lietuviai mažai interesuojasi šituo ir elektros žinovų, tur būti, tarp lietuvių mažiausia tėra. Elektra Lietuvoje mažai yra prie gyvenimo taikoma, tik štai teko iš laikraščių girdėti, kad vienas lietuvis inžinierius Radviliškyje, Šiaulių pavieta, Kauno gub., įsteigė elektra varomą malūną ir nori elektrą įvesti į visą miestelį. Daugiau panašių sumanymų tēmyti neteko.

Elektra Lietuvoje turi didelę ateitį. Elektrotechnikai Lietuvoje, reikia tikėtis, gal ir visai artimoje ateityje statys malūnus ir dirbtuves, aprūpins Lietuvos miestelius elektros šviesa, ant gatvių ir namuose ir tt.

* * *

Gal ne vienas tars: "ot, rašo, ką seilė burnon atnešė"; kits net utopija tą visą pavadins. Taip, ištikro utopija išrodo, žiūrint iš šalies ir nesigilinant į tą klausimą. Bet ar ne tokia pat utopija tas klausimas buvo ir šioje šalyje keliolika metų atgal, o šiandien ką matome? Klausimas beveik visur yra įgyvendintas, ir milijonai žmonių gauna sau darbą. Taip bus ir Lietuvoje, tik nereikia snausti, reikia dirbti ir mokintis. Jaučiant palinkimą prie meistrystės, nereikia tą norą užsmaugti, da jam nepražydus, bet, sukonzentravus visą kantrybę ir pastovumą, imti tų mokslo šakų kursus, ar tai naktinėse mokyklose, jai nėra galima dieną mokintis, ar ir korespondencijinių mokyklų, jai kitaip negalima. Į tris—keturius metus kursą galima pabaigti, visai neatsitraukiant nuo paprasto darbo. Tada jau galima pradėti praktiką, ir drąsiai galima grįžti Lietuvon.

St. Miliauckas.

REIKALUOSE

Prie surengimo S.L.A. Seimo.

Brooklyn, N. Y. S.L.A. 83 čioji kuopa jau buvo sušaukus konferenciją ant 25-tos d. rugpjūčio, kad pasikalbėti apie ateinantį 27-tą Seimą. Buvo šauktos visos apielinkės kuopos per laiškus, kuriuos išsiuntinėjo 83 čioji S. L. A. kuopa. Bet, atėjus paminėtai dienai, pasirodė konferencijoje dalyvaujant tik trys kuopos: 83-čia, 213 ta ir East New Yorko. Dėl kokios priežasties kitos kuopos neprisiuntė savo atstovų, nežinia.

Pirmojoje konferencijoje dalyvaudamos trys kuopos negalėjo nieko galutinai nutarti dėl to, kad pasirodė, jog da permažai tėra spėkų eiti prie to didelio darbo. Bet svarbiausius reikalus konferencija visgi apsvarstė ir aptarė, kokiū būdu bus rengiamas ateinantis 27-tas S.L.A. Seimas Brooklyne. Tačiau galutinai nieko nenutarė dėl nedalyvavimo visų kuopų.

Antrą konferenciją buvo tarta laikyti 1-mą d. spalnio. Šioje konferencijoje pasirodė dar mažesnis atstovų skaitlis, negu pirmiausia. Todėl konferencija tapo atidėta ant 29 tos d. spalnio.

Todėl visos apielinkės kuopos, neprisiuntusios savo atstovų į viršminėtus susirinkimus ir neprisidėjusios dar prie rengimo ateinančio seimo, maloniai kviečiama *ant 29-tos d. spalnio išrinkt savo delegatus ir prisiusti* po No. 73 Grand st., Brooklyn, N.Y. Toj konferencijoje bus plačiai svarstyta apie ateinantį 27-tą Seimą su galutiniais nutarimais ir bus renkama visa Komisija Seimo rengimui. Todėl *nepamirškite 29-tos spalnio.*

1-mos Konf. Sekr. A. Augunas.

Komisijos ir darbas.

Pas kitas tautas komisijos yra renkamos tam, kad pavedamas joms darbas būtų gerai atliktas. O pas mus — tur būti atžagariai: kad darbas liktų padėtas į tolimą stalčių, o gal ir visai užmestas.

Tai, ką žemiaus pasakysiu, neyra miela sakyti, bet-gi nevisados žmogus tegali žiūrėti ir nematyti.

XXVI SLA. Seimas paskyrė tam tikras komisijas. Dvi tų komisijų gavo ir darbą. Susiv. Liet. Amer. Stovio Komisijai Seimas pavedė išdirbti projektą įvedimui pašalpos ligoje. Pavedant tą darbą, Seimas pabriežė, kad komisija privalo savo darbą atlikti ir organe pagarsinti už dviejų mėnesių po Seimui. Ir kas su ta komija pasidarė — dievai vieni težino. Kad ji yra — matėmė "Tėvynėje" adresus. O ar ji yra padariusi tai, ką jai Seimas pavedė ir ką ji atlikti apsiėmė — mums nepranešė.

Aš tik tiek žinau, kad liepos pabaigoje vienas tos komisijos narys buvo "Tėvynės" redakcijoje ir čion

turėjo jau nors ir trumpą projektėlį įstatų pašalpos Skyriui kuopose. Pabaigoje liepos, ar pradžioje rugpjūčio tas Komisijos narys pasiuntė visą projektą kitiem dviem nariam, kad jiedu peržiūrėtų, pridėtų savo patėmėjimus ir prisiųstų "Tėvynėi" pagarsinimui. Jau pustrėčio mėnesio, kaip krivulė keliauja, lyg želvė, ir jos kelionės galo nematai. Kaip ten nebūtų, o projekto nėra. Kadangi projekto nėra, tad ir Komisiją lengva yra apkaltinti nežatlikimą to darbo, kurį atlikti apsiėmė.

Tai sulyg vienos komisijos. Dabar turime antrą Komisiją, kur kas svarbesnią už minėtąją. Į šią komisiją šiandiena yra atkreiptos akys netik viso Susivienijimo, bet ir abelnai visų lietuvių. Tai Susivienijimo Konstitucijos Komisija.

"Tėvynės" skaitytojai pamena Konstitucijos Komisijos krivulę, kurioje beveik visi Komisijos nariai išsireiškė, kad tegali suvažiuoti spalio mėnesyje, nes reikia laiko prisirengimui. Tatai apskelbta suvažiavimas ant 5 d. spalio. Suvažiaviman pribuvo tik trys nariai, vietiniai. Jie, manydami, kad, mažumoje būdami, negali pradėti darbo, atidėjo suvažiavimą iki 11 dienai spalio. Atėjo toji diena ir iš Komisijos susirinko tik du nariai: p. Mikolainis ir šio straipsnelio autorius. Berods kiti visi nariai teikėsi pranešti, kad jie negali dalyvauti Komisijos suvažiavime, ir beveik kiekvienas jų nurodė savo priežastis. Vienok nė vienas jų nė tos rūpestingai rinktos medžiagos neprisiuntė, nė jokių nurodymų ar patarimų suvažiavimui nedavė.

Susirinkę nutarė šiaip ar taip darbą dirbti. Iš pradžių liūdo, kad maž tėra bendrų darbe, bet paskui aprimo: Susivienijimui mažiau tebus išlaidų. Nesigiriant, darbas, tur būti, bus pabaigtas į 5-7 dienas. Po tam peržiūrės jį trečias Komisijos narys, čia pat gyvenantis, p-lė M. Račiutė. Ir pagaliao 29 d. spalio turi įvykti paskutinis Komisijos suvažiavimas, kur Komisija, kiek jos sąnarių nesuvažiuotų, galutinai užbaigs konstitucijos klausimą, ir lapkričio mėnesyje pagarsins organe kuopų kritikai ir patėmėjimams.

Taip tatai dalykai stovi su mūsų komisijomis. Iš to galima padaryti gana pamatuotas išvedimas: ten, kur mūsų darbas yra reikalingas, mes veikiame nė šiaip nė taip, tartum patš darbas savaimi pasidirbs. Faktas liūdnas — vienok jis yra, ir mes negalime jo atmesti ir nepripažinti.

V. K. Rėk.

Atsišaukimas į lietuvių moksleivius Amerikoje.

Jau senai pakeltas sumanymas suvienyti Lietuvos Moksleivius Amerikoje. Bet ikišiol apie jį kūnijimą sumanymo veik nieko negirdėt.

Draugai Moksleiviai ir Moksleivės! Mums labai svarbus susivienijimas, todėl turim atyda atkreipti į tą klausimą. Juo ilgiaus lauksime, juo ilgiaus mes būsime išsiskyrstę, juo daugiau turėsime ištautėjusių mūsų brolių ir sesučių tarpe lankančių mokyklas ir tas kiekvieną metą dauginsis ir žemins mūsų tautą.

Mes moksleiviai nuo ištautėjimo galime apsisaugoti. Apsisaugoti mes galėsime vien tik jai susivienysime ir pradėsime dirbt lietuviškoje dirvoje.

Pirmiausia reikia kiekviename miestelyj, kur tik yra merginų, ar vaikinų lankančių mokyklas, kaip tai: augštesnes mokyklas, kolegijas ar universitetus, tvirti moksleivių lietuvių kuopeles.

Pradžią jau yra: Scrantone, Pa., jau antri metai kaip gyvuoja augštesnės mokyklos Moksleivių Draugija vardu "Liepa". (Liepa susiorganizavo gruodžio 16, 1901 m.)

II-rame Laikraštinių Suvažiavime Scrantone šiemet dalyvavo moksleivis p. A. Želvis iš Waterbury, Conn.; jis buvo atstovu universiteto studentų, taip pat buvo atstovų "Liepos" draugijos, Scranton, Pa. Laikraštinkai atsinešė į klausimų suvienijimo moksleivių labai maloniai, ir pilnai mums pritarė. Už ką ištariam laikraštinkams ačiu!

Todėl, ingavę daugiau energijos ir pilnai atbudę, mes, "Liepos" draugai ir draugės, pradėjom organizuoti moksleivius mūsų apielinkėje ir tikime, kad darbas tas pasiseks.

Ir kituose miesteliuose malonėsit moksleiviai ir moksleivės sušaukt susirinkimus ir suorganizuot kuopeles, kad greičiau galėtume pradėti vienyti, dirbti, po draug lavintis lietuviškoj literaturoj ir kalboj.

Su visokiais reikalais malonėsit kreiptis žemiaus paduotu antrašu.

A. Grybiūtė, sekr.

"Liepa", % A. Grybiūtė, 1419 Sumner ave., Scranton, Pa.

Iš draugijų gyvenimo.

Lenkų "Związek Narodu Polskiego" laikė savo seimą St. Louis, Mo. Pas "związkowcus" nemaža įvairių nesusipratimų organizacijoje. Svarbiausis seimo reikalas — tai naujoji konstitucija ir surišti su ja klausimai visuotinojo balsavimo, arba referendumo, ir kuopų apskričių. Balsavimuose konstitucijos klausime dalyvavo, anot komiteto pranešimo, 721 kuopa; prisilaikė nuo balsavimo 416 kuopų. Iš viso konstitucijos klausime balsavo 27.647 sąnariai; balsavimų laike Związek turėjo 62.000 sąnarių. Už priėmimą konstitucijos balsavo 19.062 sąnariai, prieš priėmimą — 8.585

Pastebėtina, kad lenkų komisijos savo izdo nė kiek nesigaili. Štai advokatas Sypniewskis ir vice-cenzorius Abczynski už parūpinimą įstatymų (Przygotowanie praw i Przepisow) pareikalavo nuo Seimo \$50000 ir tvirtina, kad ši rokunda yra maža.

V. Nagornoski.

Rutvilė-Zemaitijos Mergelė.

HISTORIŠKA TRAGEDIJA

5-se aktuose, 7-se atidengimuose.

Kad žmonių kelis lenktus' prieš mane!
Mēs visi lygūs esame Perkūnui...

Visi jo vaikai... Jisai—tėvas muims!
Todėl viens kitą garbint neprivalo;
Tiktai jį nuolat garbinkim visi!..

Gaivyda.

Ji—stebuklinga!

Montė.

Ji sutrins ordeną!

Trainaitis.

Beabejonės, nesa jį—galinga.

Yt kokia laumė.

Rutvilė.

Teiksies pasakyti,

Kaip šitas urvas didelis yra?

Montė.

Nors neturėjau užtektinai laiko

Jį apžiūrėti, bet, kiek aš mačiau,

Rodos neklysiu, jums šitai pasakęs,

Kad ten gal tilpti šimtas raitelių.

Rutvilė.

Šitaip? Tai vietą suradom' patogią,

Kurioj sušauksim tuojaus sueigą,

Idant suvienyt' pakrikusias spėkas

Į kariuomenę ir vadą išrinkt'.

Gaivyde, tavo pareiga lai buna

Kviest' tėvynainius iš aplinkinių

Kaimų; lai žino, kad tėvynė šaukia

Ištikimiausius sūnus gelbėt ją!

Gaivyda.

Pirm mėnuo šviesos karžygiai Perkūno

Tave pasveikins!.. (išeina su kareiviais).

Rutvilė.

Sargybą dobuot'

Taip netikėtai įgytą tvirtinę—

Tuožmis parūpins!

Tuožmis.

Negeistini svečiai

Šianakt ramybės jūsų neardys (išeina).

Rutvilė.

Tu, kuningaikšti, teiksies užsiimt'

Tvarkymu šito urvo, kad galėtum

Nors trumpą laiką jame pragyvent'.

Montė.

Daleisk, mergele, draugaut kuningaiksčiui.

Rutvilė.

Tik ką norėjau tavęs to prašyt',

Nes šeimyninkas, nors naujame bute,

Vis geriau žino, kaip jį sutvarkyt,

Negu kas kitas.

Trainaitis.

Eiva! Eiva drauge!

Iš urvo pilį ir slāstus taisyt'.

(išeina su Monte ir ukininkais).

Scena V.

Rutvilė ir Myla.

Rutvilė.

A! miela drauge, ačiuokim dievaičiams,
Kad mums daleidžia vėl pasimatyt'.

Myla.

Išreikšti laimę, kokią man suteikia
Tas netikėtas pasimatymas,—
Nerandu žodžių. Bet tu persimainius?
Tavo veidelyj šypsos nematyt'.

Rutvilė.

Tau tik taip rodos.

Myla.

Atpenč. Neužslėpsi;

Susikrimtimas iš akių matyt'.
Žvilgsnyj matyti, kad širdelei kenkia
Gailestis, baimė ar nerimastis.

Rutvilė.

Tiesa... Man gaila apsvarsčius, kiek vyrų
Mylimas savo šeimynas apleis,
Idant tėvynei apsaugoti laisvę,
Ar už ją žūti mirties žiotyse...
Gaila apsvarsčius, kad gal šitoj šalyj
Liks tik seneliai, moteris, vaikai
Apverkt', apraudot' sūnus, vyrus, tėvus...
Ar dar aitresnius smūgius iškentēt...
Bet jei paskirtas mums kartus likimas,
Tai tiktai kaina už ateitį
Daug laimingesnę, jeigu teisingumą
Didžio dievaičio užganėdinsim...
Todėl bijausi, ar aš ištesėsiu
Kariškoj audroj nesviruojančiai
Žengti ir žmones vest kruvinu keliu,
Lauždama priešų glitas plienines...
Gailestis aukų, kurios turės kristi
Dievų rūstybės pakakinimui,
Gal priverst mane bjauriai nusidėti
Ir pražūdyti minias nekaltų...
Nes jeigu šventą prisieką dievaičiams
Neužlaikysiu, tad šimtkart sunkiau
Lietuva visa turės atkentėti!..
O aš jos kančių busiu priežastis!..
Aš, nelaiminga...

Myla.

Aš tau sajausmauju.

Bet kam tau reikia užsiimt' tokiais
Augštais dalykais. Juk tu—moteriškė,
O sunkenybę didvyrių pakelt'
Bandai. Ištikro, tau prielanki Laumė

Davė grožybę, kuria tu gali
Puikiausį vyrą priverst' tau vergauti
Ir lyg dievaitę tave garbinti...
Todėl gyvenki, kaip to reikalauja
Tavo grožybė, jaunystė, lytis.
Esi mylėta. Mylėk ir gėrėkis:
Meilišką laimę—nesulyginsi
Su jokia kita.

(Toliaus bus).

L. N. Tolstoj.

Prisikėlimas.

(Romanas).

Vertė **Karolis Vairas.**

PIRMOJI DALIS.

snius, Nechliudovas, palengvėlia, net ir kvapą sulai-
kęs, lyg rengdamasis kokin prasižengiman, įėjo pas-
kui ją tan patin kambarin.

Užkišusi abi ranki į švarų užvalktį ir laikydama
jomis pogalvės kampus, ji apsidairė į jį ir nusišypso-
jo, bet ne taip linksmai ir džiaugsmingai, kaip pirma,
o išsigandusia, gailestinga šypsa. Ta šypsa tarytum
sakyte sakė jam, jog tai, ką jis daro — nėra gera.
Sustojo valandėlei. Da buvo galima kovoti. Nōrs
silpnai, bet-gi buvo dar girdimas tyras meilės balsas,
kalbėjęs jam apie ją, apie jos jausmus, apie jos
gyvenimą. Antras gi balsas jam sakė: žiūrėk, pra-
leisi savo laimę, savo kūniškus pasiganėdijim-
mus. Ir šis pastarasis balsas užtrenkė anąjį. Jis drą-
siai priėjo prie jos. Ir bausis, nesulaikomas žvėries
jausmas apėmė jį visą.

Nepaleisdamas jos iš savo glėbio, Nechliudovas
pasodino ją ant lovos, ir nujausdamas, kad da reikia
kas-tai daryti, atsisėdo greta su ja.

— Dmitrai Ivanovič, balandėli, susimildamas,
paleisk, — sakė ji liūdnu balseliu. — Matriona Pav-
lovna ateina! — sušuko ji, išstrukdama, ir ištikrųjų
kažkas ėjo pas duris.

— Aš ateisiu pas tave naktį, — pratarė Nechliu-
dovas. — Juk tu viena?

— Ką jūs? Negalima! Nereikia, — sakė ji tiktai
lūpomis, gi visa jos sujūdinta, nusiminusi esybė kit-
ką kalbėjo.

Ištikrųjų prie durų priėjo Matriona Pavlovna. Ji
intėjo kambarin antklodę nešina ir, pažvelgusi su iš-
metinėjimu į Nechliudovą, piktai pabarė Katiušą,
kam ši ne tą antklodę paėmusi.

Nechliudovas nieko netaręs išėjo. Jam buvo net
gėda. Jis pamatė iš Matrionos Pavlovnos akių, kad
jinai pasmerkia jį ir turi tiesą pasmerkti, žinojo tai, ką
jis daro, esant negera, bet žvėries jausmas, užtemdi-
nęs buvusios pirma tyros ir geros meilės jausmą, ap-
valdė jį ir viešpatavo jame pats vienas, nieko kito ne-
pripažindamas. Jis jau žinojo, kas yra darytina jaus-
mų užganėdijimui, ir jieškojo būdų tai atsiekti.

Visą vakarą buvo lyg ne savas; tai ėjo pas tetu-
tes, tai grįžo savo kambarin ar ant gonkų, ir mąstė

apie vieną, kaip čia su ja pasimačius. Ji saugojosi jo, gi Matriona Pavlovna rūpinosi nepaleisti ją iš akių.

Taip praėjo visas vakaras ir užstojo naktis. Dak taras nuėjo gultų. Tetutės ir-gi rengėsi pailsin. Ne chliudovas žinojo Matrioną Pavlovną esant dabar pas tetas jų miegamamjame kambaryje, o Katiušą seklyčioje vieną. Jis vėl išėjo ant gonkų. Lauke buvo tamsu, drėgna, šilta, ir ore slankiojo tasai baltas ūkas, kuris pavasarį nuvaro paskutinį sniegą, ar gal ir pats pakyla nuo tirpstančio paskutinio sniego. Nuo upės, kuri buvo atkalnėje gan arti nuo namų, girdėjos keisti garsai: tai lužo ledas.

Nechliudovas nužengė nuo gonkų ir, žengdamas par klanus apledėjusiu sniegu, priėjo iki seklyčios langui. Jo širdis taip plakė krūtinėje, kad jis tatau girdėjo, jo alsavimas tai sustodavo, tai išsiverždavo iš krūtinės sunkiu atsidūsėjimu. Seklyčioje degė mažutė lempa. Katiuša viena sėdėjo pas stalą, užsimąščiusi, ir žiūrėjo prieš save. Nechliudovas ilgai, nesikrutindamas, žiūrėjo int ją ir norėjo žinoti, ką ji darys, jausdama, kad jos niekas nemato. Bent dvi minutes jis ėdėjo rami, paskui pakėlė akis, nusišypsojo, palingavo galvą, tartum pati save bardama ir, permainingai padėjimą, staiga padėjo abi ranki ant stalo ir užsižiūrėjo stačiai prieš save.

Jis stovėjo ir žiūrėjo į ją ir, pats to nejausdamas, klausėsi ir savo širdies plakimo ir keistų nuo upės ateinančių garsų. Tenai, ant upės, ūke, ėjo kasžinkoks nepasiliaująs negreitas darbas, kažkas teñai šnypštė, tratėjo, byrėjo, žvangėjo, lyg stiklas.

Jis stovėjo, užsižiūrėjęs į užsimąščiusį, vidujinės veikmės kankinamą Katiušos veidą, ir jam buvo ir gaila jos, bet, kas keisčiausia, tas gailestis da-gi didino jo geismus.

Jis pabarškino langan. Jinai, lyg elektros užgauta, krusterėjo visu kūnu, ir ant jos veido pasirodė baimė. Paskui pašoko, priėjo prie lango ir prikišo savo veidą prie stiklo. Baimė nenuėjo nuo veido ir tada, kuomet ji, pridėjusi abi ranki prie akių, pažino jį. Jos veidas buvo nepaprastai rimtas, — jis niekados jos tokia nematė. Jinai nusišypsojo, nusišypsojo, tarytum pasivesdama jam, bet jos dūšioje nebuvo šypsos, o tiktai baimė. Jis pamojo jai ranka, kad ji išeitų kieman. Ji pakratė galvą, kad ne, neišeis, ir pasiliko bestovinti prie lango. Jis dasykį prikišo savo veidą prie stiklo ir norėjo sušukti jai, kad ji išeitų, bet ji toje valandoje atsigrįžo į duris, — matoma, kas-nors ją pašaukė. Nechliudovas pasitraukė nuo lango. Ūkas buvo taip tirštas, kad Nechliudovas, paėjęs nuo namo penketą žingsnių, nebematė lango, o tik tamsią kruvą, kurioje švietė raudona, didelė lempos šviesa. Ant upės taip-pat ledo šnypšta, tratėta, skambėta. Netolimais iš ūko kieme sugiedojo vienas gaidys; tuoj atsiliepė kiti, o ištolo, iš kaimo, girdėjosi viens kitą perkertantie gaidžių kukurikavimai. Visur-gi aplinkui, išskyrus upę, buvo visai tyku. Tai buvo jau antrieji gaidžiai.

(T. B.)

Te sako man širdis.

Ko nuraudai? Ko nuraudai,
Kaip rozė zydinti?
Sapne nekartą bučiavai —
Tad kam dabar slepi?

Tegu jausmai! Tegu jausmai
Liepsnoja yt ugnis,
Tuomet išdils visi skausmai,
Te sako man širdis:

Myliu tave!... Myliu tave!...
Mylėsiu visuomet;
Nuvys tas žiedas pas mane
Ant amžių tik tuomet,

Kada ateis... Kada ateis
Ilga, šalta ziema,
Kada sušals, nakčia apskleis...
Sušals jinai tada.

Ir juokiasi! Ir juokiasi
Saulutė malonai,
Kada nuo jos jau traukiasi
Liūdnumo debesiai.

Juoko perlai... Juoko perlai,
Kaip raiteliai raiti...
Tarsi mėnulio spinduliai,
Ant upės išskleisti.

Ko nuraudai? Ko nuraudai,
Kaip rozė zydinti?
Sapne ne kartą bučiavai —
Tad kam dabar slepi?

Menkutis.

Japonija ir Japonai.

Parašė V. K. R.

Simbaro katalikai, nežiūrėdami persekiojimų bei valdžios įsakymų, gana ilgai spyrėsi prieš valdžią ir, ant galo, 1637 m. sukilo, apsiginklavę ir tūloje senoje tvirtovėje užsidarę. Aplink juos tuojaus susispietė visi Japonijos krikščionys. Katalikai, apgulti iš visų pusių, laikėsi tris mėnesius. Galiausiai su gautais nuo hollandų tranktuvais (armotomis) tvirtovė liko paimta. 40.000 krikščionių netekė galvų arba buvo paskandinti Nagasaki prieplaukoje.

Toliau 1640 metuose valdžia liepė nuzūdyti tris Portugalijos pasiuntinius su visa jų svita. Trisdešimtis jureivių nuo jų laivo sugrąžinta tėvynėn su tokiu valdžios persergėjimu: "Pakol saulė švies žemei, te nedrįsta nė vienas krikščionis pasirodyti Nipone. Te bunie apie tat žinoma visiems ir kiekvienam. Net jai ir Ispanijos karalius, ar krikščionių Dievas, ar ir pats didysis Šaka (t.y. Buddha) peržengtų tą įsakymą, tai mes lieptume nukirsti jiems galvas!"

Net pasilikę Japonijoje hollandai neišsigelbėjo nuo persekiojimų. Išvyta jų kolonija iš uostų ir apgyvendinta ant salos *Dezima*, netoli nuo Nagasaki; čia tas vienintėlis europiečių burelis pakeldavo įvairiausius persekiojimus ir pažeminimus iš pusės valdžios. Hollandijos pirkliais pavelyta pirkliauti tik tai su ta išlyga, kad jie, atkeliavę Japonijon, įvairiausiais būdais terš ir niekins katalikų šventenybes parodymui, jog jie nieko bendra neturi su tuo tikėjimu.

Tatai dingo iš Japonijos katalikų religija. Užteko 90 metų laiko jos atsiradimui, prasiplėtojimui ir išnykimui. Vienok krikščionybės idea neišnyko visai. Japonai ant salų Kiu-Siu išpažino tą religiją, nors apsieidavo be kuningų ir be viešų apeigų. Daugelis kaimų, kuriuose dar buvo užsilikę krikščionybės pėdsakai, ar bent valdžia taip manė, buvo apsupti valdžios užlaikomais šnipais; mažiausias parodymas krikščionybės ženklų buvo baudziamas ištremimu ir konfiskata turtų. Dar apie 1860 m. nugabenta ant salos *Goto* keli tūkstančiai įtariamų krikščioniais japonų. Tuos žmones valdžia uždarė kalėjimuose lig kad jie būtų užkriečiamų ligų apimti.

Iš to matyti, kad krikščionybė buvo labai sukompromituota Japonijos valdžios akyse. Meilės ir mielaširdybės religija, kurios skelbėjai kuningai visur rengė dirvą valstybių ginklams, par ištisus du metšimčius buvo nuolatos persekiojama ir neapkenčiama.

Dabar Japonijoje viešpatauja pilna tolerancija. Įvairių krikščioniškų sektų misijonieriai tiesiog apspito "tekančios saulės šalį" ir visokeriopais būdais gauda dūšias į savo dvasiškus tinklus. Buddhistai kuningai, prigulintie prie montoištų "protestantiškos" sektos, kurie nepažįsta celibato ir kūno marinimo (mortifikacijos), tankiai keliauja Europon, kad šičion surasti argumentus prieš krikščionybę ir kovoti jais su misijonieriais. Daugelis esančių dabar Nipone religijinių (buddhistų) sektų, paveizdan *Biedinių Brolių Draugija*, *Vienaip Manantie*, *Neužganėdinti*, *Jurų Augmens* ir tt., pateko į europiečių įtekmę ir dabar daugiausia veikia toje linkmėje, kad pagerinti ir permaintyti draugijinį šalies surėdymą. Prie to pasielgimai daugelio iš Europos atkeliavusių įvairių avantiuristų aiškiai sako japonams, kad "koksai medis—tokie ir vaisiai", arba "kokia religija—tokie jos pasekėjai pasielgimai."

Nuolatinė kova religijų ir už religijas silpnino jų įtekmę ir vertę liaudies akyse. Valdžia, kad palaikyti dinastijų įtekmę liaudyje, buvo besigriebianti naiviškos *šinto* religijos, bet veikiai persitikrino, kad ji neturi jokio pamato, ypač kad į Japoniją draug su sveitmtaučiais plaukte plaukia mokslas, pažiūrų laisvė, ir platinasi apšvieta. Buddhismas, kaipo galingas pagalbininkas feodalų—saigunų, tiek ilgai smaugusių ir spaudžusių mikadą, nebeteko savo galybės šiems pastariems laimėjus revoliucijoje 1867 m.; tad pamaži valdžia pradeda linkti prie krikščionybės, nors galūtinai dar nieko neapsirinko. Ir tikėjimas, kurį priims Japonija—bus tik oficiališkas tikėjimas. Ja-

ponų, ypač apšviestiesnių sluogsnių, tikyba pergyvena dabar, taip sakant, persilaužimo fazą, ir nežinia kurion pusėn pakryps. Vieni žiūri į tą apšviestumą su baime ir nelaukia nieko gero tautai; kiti gi tvirtai įtiki į dvasišką savo tautos spėkas ir tame persilaužime mato šaltinį naujų ir sveikų religijinių tautos minčių.

"Aš nežinau, kas bus toliaus, — sako pirmosios kategorijos atstovas, — kuo reikia gyventi, jai visa, kas buvo šventa, sugriauta, jai visame kame kyla abejonės. Ką mės pasakysime savo vaikams, ko juos išmokysime, patįs patamsiais besigraibydami? Mūsų švenčiausias privalumas — pakelti ant savo pečių visą to pereiginio laiko sunkumą. Reikia surinkti visas tautos spėkas ir palikti ateinančiai kartai paveldybą. Mės privalome užbaigti dabartinius religijinės minties svyravimus ir turime surišti visą šalį viena, bendra visiems tautiška dvasia, viena tautiška religija. Mės turime sutverti galingą armiją, kuri gintų mūsų tėvynę išlauko ir būtų įrankiu suglausti bei įgyvendinti tautos dvasią. Kaip tvirta geležis suvaržo ir laiko tekinį, taip ir armija, šitas galingas tautiško sargas, apsaugodamas visus ūkėsus nuo pavojaus, suteikia valstybei galybę ir tvirtybę. Bet atkartuju, kad valstybės galybės dėlei, ir kad valstybė nebūtų užgniauzta kovoje už būvį, ūkėsi turi būti perimti ir surišti tarp savęs viena dvasia, viena bendra religija, kuri tik ir gali suteikti vidurinę įtekmę valstybės kūnui. Dabarnykščiam skeptiškam protui nėra skirtumo, ar tai bus mūsų senasis *šinto*, ar tai bus iškilmių pilnas buddhizmas, ar kuri nors vakarinės Europos religijų. Vis viena, bile tik ta viena religija būtų tautiška religija, kuri būtų lyg cementas visam valstybės rūmui. Tautiško idealas viešpatauja visoje Europoje ir Amerikoje. Ir mės turime viską pašvęsti tai ideai, nesa joje tik yra mūsų išganymas ir laimėjimas."

Panaši mintis turi daugelį pasekėjų tarp Japonijos inteligentų. Yra vienok ir kitaip manantie žmonės. Taip tūlas įžymus oppozicijos atstovas rašo:

"Nežiūrėkite į išlaukinį žibėsį, nē neužmirškite tikslų, į įrankius įsigilinę. Valstybė — tai yra tik žmonių draugijinio gyvenimo forma, sutverta tam, kad tos draugijos sąnariams būtų suteikta kuodaugiausia medžiagiškų ir dvasiškų gerybių. Visos aukos, atnešamos valstybei tėra reikalingos tuokart, jai valstybė pilnai atsako savo tikslui. Jaigu skaitlius aukų perviršija valstybės suteikiamas galybes, tai tokia valstybė yra bankrotas. Argi mės, pasisavindami apšvietą nuo europiečių, turime pasisavinti ir visas jų neteisybes?"

(Toliaus bus).

Iš Lietuvos.

"Carų Romanovų" vardu universitetas Viniuje. Miesto švietimo komisija paskutiniame savo posėdyje

pasidalijo į dvi dalis. Viena dalis nutarė 300 metų Romanovų užžengimo ant Rosijos sosto sukaktuves švęsti tokiu būdu, kaip bus kitų valdiškų įstaigų nutarta. Kita gi dalis nutarė tą istorišką iškilnę paženklinėti tokiu faktu, kaip įsteigimas Vilniuje "carų Romanovų" vardo universiteto. Tuo tikslu miestas turi aukoti 10 dešimtinių žemės rūmo pastatymui. Rūmui gi ir jo įtaisymui reikalinga 1 milijonas rublių. Komisija tikisi, kad tą pinigų sumą sumes kitos gubernijos. Komisija tuo tikslu kreipėsi, prašydama miesto valdybos, kad rinktų žinias sulig tos mesliavos.

Naujokai. Šiomet Kauno gub. stos 12,848 naujokai, iš jų bus paimta 6200.

Iš Kauno pay. bus paimta	688
„ Ukmergės p. „ „	900
„ Zarasų pav. „ „	1019
„ Panevėžio p. „ „	1004
„ Šiaulių pav. „ „	1017
„ Telšių pav. „ „	703
„ Raseinių p. „ „	869

Naugarde už caro garbės įžeidimą nuteistas vienas valstietis 4-iems metams katorgon.

Dar naujos mokyklos. Mokyklų taryba nutarė dar šiemet įsteigti Kauno gub. 69 naujas liaudies mokyklas.

"L. Z."

Krakių miestelyje, Kauno gubernijos, rugsėjo 1 dienos naktį tapo peiliais paskerstas 30 metų amžiaus vyras, kurs bevežant lignonbutin mirė. Žmogžudžiai suareštuoti, kurių buvo du. O rugpjūčio mėnesyje, Skemaičių sodžiuje, per jaunimo gužines tapo peiliais subadytas 30 metų vedęs vyras. Žmogžudžiai dėl išvengimo bausmės, nuvilko dar pusgyvį į karklus, bet kadangi dar dvasavo, tai suvisai pribagė. Iš žmogžudžių nekurie išbėgiojo, o kiti — suareštuoti. Baisu! Vis tai degtinės arba girtuokliavimo pasekmės!

Banas Tvanas.

"R. N."

Datnava. Vidutinė ūkio mokykla. Šiomet Datnavos dvare (Kauno ap.) atidaroma vidutinė ūkio mokykla, panaši jau į esančias tokias Rosijoje mokyklas. Mokslas — teorijos ir praktikos — bus keturių metų. Mokyklon priimama jaunikaičiai, baigę keturias klesas—realinės mokyklos, gimnazijos, progimnazijos, prekybos mokyklos, arba baigę mokytojų seminarijos, miesto keturkleses bei trikleses mokyklos.

Kiburiai (Panevėžio ap.). Kiburių valstiečiai, sako, susirinkę, nutarę statyti namus kitai mokyklai Vaikų miestelyje. Tuokart nusprendė tai mokyklai nusamdyti namus. Tai bent žmonės!

"S."

Iš Amerikos.

Moteris Californijoje gavo balsavimų tiesas. Pastaruoju laiku Californijos valstijoje balsuota už tam tikrus priedus prie valstijos konstitucijos, tarp kurių buvo referendumo klausimas, moterų balsavimo tiesos ir tt. Moteris laimėjo: jų balsavimo klausimas perė-

jo didžiuma 1500 balsų. Labjausiai priešinosi tam sumanymui Oakland ir Alameda pavietai. Tatai nepoilgam ir Californijos moteris galės dalyvauti visokiuose rinkimuose, kaip ir vyrai.

Senukas 63 m. amžiaus, Paul Baersh, nusišovė ant savo moters kapo: negalėjo, mat, pakelti to apvienėjimo, koks jį ištiko, moterei pasimirus.

Meksiką ištiko nelaimė: 11 spalio vakarų pusėje perėjo didelė audra, išvariusi jūros vandenį iš pakraščių. Žuvo apie du šimtu žmonių, o šiaip nuostolių pridaryta be galo daug. Rasta tik 37 lavonai. Vanduo užliejo tris miestus: Guajomas, San Jose ir Ostic.

Iš darbininkų gyvenimo.

Brolių McNamarų byla pradėta nagrinėti Los-Angeles teisme 11 d. spalio m. Kuomi byla pasibaigs — sunku pasakyti.

Valstijos fabriky komisija. 10 d. spalio m. New Yorke prasidėjo posėdžiai New Yorke valstijos fabriky komisijos, kurios tikslas — prirengimas medžiagos įstatymams darbininkų sveikatos ir gyvasties apsaugojimui visose dabar esančiose ir busiančiose darbavietėse. Ši komisija likosi suorganizuota po tam nelaimingam atsitikimui, kuomet sudegė "Triangle Co." darbavietė, kur žuvo 140 darbininkų, vyrų ir moterų. Komisijon inėjo keli valstijų legislatūrų sąnariai, ir keturi New Yorke gubernatoriaus paskirti žmonės, jų tarpe S. Gompers, Amerikos Darbo Federacijos prezidentas. Komisijos sekretorius pridavė komisijai statistišką žinias, iš kurių matoma, kad New Yorke fabrikuose, aplamai imant, kasdiena sudega vienas žmogus, o šimtai darbininkų tampa sunkiai sužeisti. Apžiūrėta, anot komisijos sekretoriaus, 1600 fabriky New Yorke, ir pasirodė, kad visuose yra bjaurios ir tiesiog draustinos darbo sąlygos iš atžvilgio į pavojų ir sanitariškumą. Tyrinėjimus komisija yra padariusi visose vietose: New Yorke, Buffalo, Rochester, Syracuse, Utica, Albany, Troy, Schenectady ir Yonkers.

Iš visur.

Rosija. Kalinių skaičius. Teisių ministerija pareikalavo kitiems metams kalėjimų užlaikymui 34 milijonų rublių, t.y. 2 iki 3 milijonų daugiau, nekaip paprastai. Tie keli milijonai yra reikalaujami naujų kalėjimų statymui ir senųjų pataisymui.

Draug ta pati ministerija suteikia labai įdomius skaičius apie nuteistųjų ir kaltinamųjų pasidauginimą Rosijoje. 1897 m. apskritai imant kalėjo kasdien 77.254 žm.; 1902 m. būdavo jau po 96.005 žm.; 1906 m. priėjo jau iki 111,403 žm.; 1908 gi m. 171.219 žm.; o 1909 m. buvo jau 175.007. Praėjusiais 1910 m. kalinių skaičius, kaip ir kiek sumažėjo, nes kasdien buvo kalinčiųjų 171.274 žm.; tačiau šiemet kalinių skaičius vėl žymiai padidėjo: sausį buvo po 179.841 kas-

dien; vasaryj, kovos ir balandyj po 182.000; o geguzyj ir birželyj po 176.000.

Ypač padidėjo tų kalinių skaičius, kurie yra nuteisti ilgesniam laikui: nuteistųjų katargon yra dabar 30 tūkstančių, o areštantų rotose iki 32 tūkst.

Ekaterinoslave už plėšimą nuteista 5 žmonės mirtin (pakarti). "L. Ž."

Muenchene nusinuodijo Elena Ševič, 65 metų amžiaus. Kitą sykį, 1864 m., dėl jos (ji buvo iš namų fon-Deniges) pražuvo dvikovoje garsus socialistų agitatorius ir organizatorius, Ferdinandas Lassar'is.

Austrijoje vis dar neramu dėl maisto brangybės. Rodo Vienoje aptilo, užtad nuolat iškyla protestai kituose miestuose, pvzd. Pragoje, Reichenberge ir Zalzburge. Pragoje buvo gana triukšmingos demonstracijos priešais vietinės valdžios rūmą. Koenigshofene priėjo prie to, kad demonstrantai ėmė svaidyti akmeris į žandarus. Kariumenė vaikė demonstrantus šautuvų kolbomis.

Vienos parlamente, 5 d. spalio, iš galerijos paleista 4 šūviai į ministerių ložą, kurioje buvo apšvietos ir justicijos ministrai. Pasirodė, kad šaudė dalmatietis į justicijos ministerį už tai, kad šis išdavęs gana sunkius nuosprendžius prieš suimtuosius iš pastarųjų demonstracijų. Abelnai tas parlamento posėdis buvo labai neramus. Čechai atstovai buvo atsivedę su savim 300 vaikų su moterimis, kad protestuoti prieš uždarymą čekų mokyklų Vienoje. Vokiečiai atstovai nenorėjo įleisti moterų į posėdžių salę; šios ėmė spaudyti į vokiečius atstovus. Pasigirdus šūviams, moteris su vaikais pakėlė baisų ryksmą.

Portugalijoje laukta monarchistų sukilimo, bet kol kas sukilimas nenusisėkė. Valdžia labai sergsti rubėžių; mat monarchistai laukia ginklų iš Anglijos ar iš Vokietijos.

Rosijoje juodašimčių spauda agituoja priešais žydus ir tiesiog kursto nesusipratėlius prie skerdynių. Taip laikraštis "Nizgorodskaja Torgovo-Promišlennaja Gazeta" rašo: "Kiekvienas žydas... pirma visoko yra žydas, t. y. netik nežmogus, o kenksmingas galvijis, turįs nelaimėi žmogaus išvaizdą. Niekados negalima tikėti nė vienam žydui... visur reikia žydus niekinti, neleisti jų į teatrus, nė į vagonus, žodžiu, niekur, kur tik randasi tikrieji žmonės... Jai kiekvieną teroristišką aktą seks žiaurios žydų skerdynės, tai, gal būti, terroras Rosijoje išnyks galutinai, ir pas mus prasidės auksinė gadyne ramybės, meilės ir pakantos". Tai Stolypino mirties atbalsiai.

Žemės drebėjimas. Rugsėjo 8 d. vakare miesto Viernij apylinkėje jaučiamą buvo žemės drebėjimas. Tinkas daugelyje namų nubirėjo. Rytą vėl atsikar-tojo žemės drebėjimas, tik jau kiek silpnėnis buvo.

Gausi auka. Doktorui Benui tarpininkaujant, Varšuvos Ūkio ir Pramonės muzėjus gavęs iš ponios Eugienijos Kerbedienės 5,000 rublių pramonės ir ūkio kursų reikalams.

Macocho byla. Lenkų laikraščiai praneša, būk Macocho byla būsianti atidėta, nes, padarius reviziją

pas sėdintį kalėjime vienuolį Starčevskį, atrasta laiš-kai, kurie plačiau apšviečia Šv. Panelės paveikslą apvogimą ir nurodą tikruosius šventvagių. Smulkme-nos viso to laikoma slaptai. Laukiama naujų suėmi-mų. "V."

Stolypinas liko išskriostas; pasirodė turėjęs apaugusią taukais ir žymiai padidintą, nesveiką širdį. Kulka sužeidus tik jaknas, per ką daug kraujo suplū-sta viduriuose. Lavonas balzamuotas ir rugs. iškilmingai palaidotas Lavros vienuolyno kapiniuose Kijave. Stolypino našlei būsią išduota 100 tūkst. rb. pašalpos. Stolypino užmušėjas Bogrovas 9 rugs. karės teismo liko pasmerktas pakarti, ištarmė liko užtvirtinta ir kaltininkas pakartas 12 rugs.

Staciatikių vienuolynų vyrų ir moterų Rosijoje esą 873. Įeigų 1910 m. būta 20,627,268 r., iš nejudi-namųjų turtų ir kapitalo nuošimčių 3,024,846 r. Iš-laidų gi turėta 18,679,846 rb. Brangiausiai atseinąs archirėjų užlaikymas. "R. G."

Turkija su Italija da nepasiliovė kariauti. Itali-ja, pralošusi palei Tripolį, ketina, kaip praneša laik-raščiai susitaikinti su Turkija. Vienok-gi rūpinama-si ginkluotis ir toliaus. Manoma yra, kad į tą klau-simą, kuris yra priešasčia daugelio žmonių pražūties, turės įsikišti ir kitos valstybės, ygatingai dėlto, kad tai kenkia jų interesams.

Chinuose revoliucija, iškilusi nepersenai provin-cijoje Še-Chuen, apima kitas provincijas ir tas parodo, jog revoliucijinis bruzdėjimas gali apimti visą šalį. Centrališkoji valdžia, matydama sau pavojų tame re-voliucijiniame judėjime, siunčia į sukilusias vietas sa-vo kariuomenę. Spėjama, jog šis bruzdėjimas galės nuversti Chinų monarchiją ir įsteigti respubliką.

Iš Latvių gyvenimo.

Latvių laikraštija. Seniausias latvių laikraštis, išgyvenęs jau 90 metų "Latveschu Avizes" eina 3 sykius į savaitę. Leidžiamas jis Latvių Literatų D-jos. "Tehvija" skaito jau 25 metus savo gyvenimo, gi "Rigas Avise" ir "Latwescgu Wehstnesis (savait-raštis) gyvuoja po 10 metų.

"Jauna Deanas Lapa" eina 7 metus, o "Latvi-ja" ir "Juhrneeks" (žvejų savaitraštis) šeštus. Yra dar "Drihwe" Liepojui leidžiamas ir einąs ketvirtus metus; Mintaujoje leidžiamas dar "Jauna Latweschu Avises" (du sykiu į savaitę) ir einąs trečius metus. Be to yra keletas laikraščių, leidžiamų mažuose mie-steliuose ir gimusių prieš 2, arba 3 metus.

Ryga. Vidurinių reikalų ministeris, susitaręs su žmonių švietimo ministru ir remdamasis leistu kovo 4 d. 1906 m. įstatymu, uždengė Latvių Mokyto-jų Draugiją, nes ta draugija nobuvo patvirtinta žmo-nių švietimo ministerio, o vien tik Livžemės gubernatoriaus. Virš minėtojo įstatymo devintasis punktas skelbia, kad jei nariai bent-kokios draugijos užima valdiškas vietas (kaip pavyzdin liaudies mokytojai), tai ta draugija turi būti būtinai patvirtinta tos mini-

sterijos, kurioje jos nariai tarnauja.

Latvių Mokytojų Dr-ja darbavosi jau trejus metus, leido savo reikalams pašvęstą laikraštį ir rengė Rygoje lavinimos kursus latviams-mokytojams. Lengva numanyti, koks smugis su tos draugijos uždengimu prislėgė dabar latvių visuomenę.

J. Galdinas.

"L. Z."

Šis-tas.

Su žmogaus galva kumeliukas.

Tersko oblastyje, vieno kazoko kumelė paperėjo kumeliuką su žmogaus galva. Kazokas, persigandęs, išvedė tą sutvėrimą į laukus ir užmušė. Stebėtina buvo, kad užmuštoji dviesena ilgai gulėjo, nė šunys, nė vilkai jos neėdė...

"R. N."

PROTOKOLAS

Antrojo Lietuvių Laikraštinių- kų Suvažiavimo, įvykusio rugpjūčio 28, 29 ir 30 dienose, 1911 metų, Scranton, Pa.

Posėdžiai I—V laikyti Osterhaut'o salėje, 110 W. Market St., VI-tasai ir paskutinis posėdis—d-ro J. Šliupo bute, 1419 N. Main Ave.

PIRMAS POSĖDIS.

Rugpjūčio 28 d., 10 val. ryto, Lietuvių Spaudos Draugijos vice-pirmininkas, J. J. Paukštis, atidaro Suvažiavimą ir kviečia delegatus išsirinkti Suvažiavimo vedėjus. Atviru balsavimu išrinkti tapo: J. O. Širvydas, pirmininku, V. K. Račkauskas, padėjėju, A. Lalis, raštininku, J. J. Hertmanavičius, padėjėju; Keistutis Šliupas ir Albertas Želvis — Spaudos Komitetas.

Suvažiavimo pirmininkui J. O. Širvydui trumpa prakalba pasveikinus suvažiavusius delegatus ir abelnais ruožais nubraižius Suvažiavimo uždavinius, padaryta peržvalga, kurie laikraščiai Suvažiavime reprezentuojami. Savo atstovus prisiuntusiais laikraščiais pasirodė esanti:

1. "Tėvynė", redaktorius V. K. Račkauskas;
2. "Vienybė Lietuvninkų", redaktorius J. O. Širvydas, ir leidėjas J. J. Paukštis;
3. "Lietuva", nuo redakcijos A. Lalis, nuo leidėjo J. J. Hertmanavičius;
4. "Katalikas", redaktorius P. Brandukas, ir nuo leidėjo St. Tananevičius;
5. "Laisvoji Mintis", redaktorius ir leidėjas dr. J. Šliupas;
6. "Dagis", redaktorius P. Brandukas;
7. "Birutė" ir "leid. ir redakt. J. J. Paukštis";
8. "Allg. lit. Rundschau" (Vanagaitis iš Tilžės);
9. "Darbininkų Viltis", red. ir leidėjas V. Šliakys, (atvyko tik antrą posėdin).

Be laikraštinių, pasirodo, Suvažiavime reprezentuojama dar Amerikos lietuvių moksleivijos dalis, būtent:

Nuo Waterbury'o moksleivių kuopelės — kolegijos studentas Albertas Želvis;

Nuo Scrantono moksl. kuopelės "Liepa" — augštesnių klesų gimnazistės, p-lės: Agota Grybiutė, ir Hypatija Šliupiutė.

Philadelphijos "Rašytojų Ratelį" atstovauja A. Žymontas.

Iš visuomenės veikėjų Suvažiavime dalyvauja:

Kn. V. Dembskis, iš Scranton, Pa., J. Baniulis ir A. Martusevičius, iš Brooklyn, N. Y. D-ras Fr. Matulaitis, iš Boston, Mass., (tūli jų atvyko kiek vėliau) ir kiti.

Prieš pradėsiant svarstyti reikalus sulyg Suvažiavimo programu, nutarta, kad Suvažiavimo sprendimuose kiekvienas atstovas turi turėti tiek balsų, kiek jis atstovauja laikraščių.

Ponui J. Vanagaičiui, kadangi jo, kaip Prūsijoje gyvenančio

leidėjo, reikalai nedaug kuo rišasi su Amerikos lietuvių leidėjų reikalais, leidėjų sprendimuose nutarta suteikti tik patariamąjį balsą; užtat redaktorių reikalų tarimuose ir šiaip visuomenės klausimų svarstymuose palikta jam sprendžiamasai balsas.

Perskaityta I-mo Laikraštinių Suvažiavimo Protokolas, kurį Suvažiavimas priima be pataisymų.

Skaitymas prisiūtų Suvažiavimui laiškų su įvairiais linkėjimais, graudėnimais ir patarimais: 1) nuo "Keleivio" redaktoriaus, S. Michelsono, kuris išreiškia savo užuojautą Suvažiavimui ir gailisi, patsai negalįs jame dalyvauti (laiškas rašytas birželio 31 d. š. mt paskelbus II Suvažiavimą busiant liepos mėnesyje, kurį tačiau vėliau perkelta į rugpjūtį); 2) D-ro J. Basanavičiaus iš Vilniaus, reikaluose tvėrimo Amerikoje Lietuvių Mokslo Draugijos šakos; 3) D-ro A. Graičūno iš Chicagos, graudėnančio Suvažiavimą atkreipti dėmesį į apgavinguosius medikalių įstaigų apskelbimus; į vaikų auklėjimą ir gelbėjimą jų nuo ištautėjimo, etc.; 4) K. Lukošiaus, "Aido" red. ir leid.; 5) Dentisto A. Zimonto iš Chicagos.

PRANEŠIMAI.

Lietuvių Spaudos Draugijos pranešimas. — L.S.D. nieko beveik nenuveikus, nėgi gyveniman įvykius, kas buvo I Suvažiavimo nutarta. L. S. D-jon buvo įsirašę tik trys leidėjai: "Lietuvos"—A. Olszewskis, "Vien. Lietuvninkų"—J. J. Paukštis, ir "Kataliko"—J. M. Tananevičius. Kason įėjo viso labo \$175.00. Išlaidų jokių nebuvo. Tariamų prigavingų medikalių institutų apskelbimų iš lietuvių laikraščių neišmesta, kaip I Suvažiavimo kad buvo nutarta išmesti. L.S.D. Sekretorius, dr. J. Šliupas, tačiau pažymi, kad nors šiaip ir nedaug kas padaryta nuo pereinamo Suvažiavimo, vis dėlto mūsų perijodinės spaudos tonas šiek-tiek pagerėjo.

Apskelbimų Peržiūrėjimo Komisijos pranešimas. — Sulyg I Suvažiavimo nutarimu: nepriimti laikraštinių įtariamų apskelbimų be pasiklausimo Apskelbimų Peržiūrėjimo Komisijos apie duoto apskelbimo vertę. Komisija niekad ir jokių pasiteiravimų nė užklausimų iš leidėjų pusės negavo.

Komisijos Ištirimui Žemės Išpirkimo Sąlygų Lietuvoj pranešimas: — Sulyg Komisijos surinktomis žiniomis, įsteigti čia tam tikra banka išpirkimui parduodamos dvarų etc. žemės Lietuvoj nėra galima, kadangi teisės neleidžia tokiam Amerikoje įkurtam bunkui operuoti svetimoje viešpatystėje.

Komisijos Sutaismui Liet. Terminologijos pranešimas: — Terminologijos dalykuose nieko nepadaryta, nėgi bandyta daryti. Tai mūsų filologų darbas. Komisija nė iš filologų susideda. Ji todėl atsisako nuo I Suvažiavimo pavesto jai uždavinio ir tik pataria, kad Amerikos lietuvių spauda laikytų europiečių lietuvių išdirbamos terminologijos.

(I posėdis 12:30 po p. uždaryta).

ANTRAS POSĖDIS.

(2:30 po pietų).

Susirinkę visi delegatai. Užsirekorduoja ir naujai atvykęs "Darbininkų Vilties" leidėjas-redaktorius, V. Šliakys.

Perskaityta pasveikinimo telegrama nuo J. J. Nieniaus iš Wilkes-Barre, Pa.

I. Leidėjų dalykai.

1. Apskelbimų klausimas. — Po ilgų diskusijų apie įtariamus apskelbimus, ypatingai t. v. medikalių įstaigų apskelbimus, kurie leidėjams duoda taip reikalingą laikraščių užlaikymui įplaukimų šaltinių, ir kadangi, tūlų leidėjų nuomone nėsą dar aiškių apie tokių įstaigų prigavingumą prirodymų, kurie būtinai reikalautų jų apskelbimus pašalinti iš mūsų laikraščių, nutarta:

a) Paskirti Komisiją, kuri rinktų apie prigavingus medikališkus institutus etc., žinias. Tuo tikslu Komisija turi atsiliiepti per laikraščius į jų skaitytojus ir šiaip žmones, kad visi, kurie tik turėjo kokius nors su prigavingais medikališkais institutais ir kliniko mis reikalus, prisiūtų Komisijai notariaus patvirtintus savo prityrimus ir liūdijimus, kuriais pasiremdama Komisija spręstų apie tų įstaigų prigavingumą ir reikalą jų apskelbimus iš mūsų laikraščių pašalinti. Komisijon viešu balsavimu išrinkta:

Dr. J. Šliupą, pirmininku; V. Šliakį, raštininku; St. Tananevi-

čių, patarėju.

b) Kas metų bertainis Komisija turi peržiūrėti mūsų laikraščiuose talpinamus visus apskelbimus, sudaryti visų, jos nuomone, prigalvintų apskelbimų listą ir, su savo motyvuota nuomone prie kiekvieno, išsiuntinėti visiems šiame II-me Suvažiavime dalyvaujantiems laikraščių leidėjams, kad jie nutartų, ką su tokiais apskelbimais daryti. Didžiumos leidėjų nutarimas turės būti priverstinas mažumai.

c) Išmetimui pasmerktųjų apskelbimų sąrašą Komisija pagaliao išsiuntinėsi ir neatstovaujamyj Suvažiavime laikraščių leidėjams su pagraudenimu, kad jie irgi tokių apskelbimų nebetalpintų.

d) Visų tokių medikalių įstaigų etc., kurias jau patsai Jungtinių Valsčių teismas pasmerkė už prigalvintą ir išnaudojimą žmonių, apskelbimus tuojaus iš laikraščių išmesti ir nebetalpinti.

e) Lietuvių Spaudos Draugijos lėšomis išversti, sutrumpinus, atspausdinti ir dovanai išplatinti dr. o Adams'o veikalėlį "The American Fraud", kur autorius išrodinėja įvairiausius būdus, medikalių institutų ir prigalvintų daktarų pavartojamus žmonių išnaudojimui. Atskirus to veikalėlio straipsnelius išspausdinti ir laikraščiuose.

2. A g e n t ū k l a u s i m a s. — Palikta sulyg I-mo Suvažiavimo nutarimu. (Prot. I. 1.).

3. K n i n g ū k a i n o s. — Palikta pačių leidėjų žinioj. Prieš užbaigiant posėdį perskaityta dar ką tik prisiųsti Suvažiavimui pasveikinimo laiškai: 1) nuo F. J. Bagočiaus, ir 2) nuo S. Jasiulionio iš Binghamton, N. Y.

(Posėdis 5:35 po pietų uždaryta).

TREČIAS POSEDIS.

(10 val. ryto, rugp. 29 d.).

Susirinkę visi delegatai.

Skaitymas pirmo ir antro posėdžio protokolo, kurį priimta su tūlais, ant vietos atliktais, pataisymais.

Skaitymas įėjusios korespondencijos: 1) laiško nuo P. Norkaus iš Passaic, N. J. ir 2) telegramos nuo A. Ramanausko ir J. Dagio iš Lawrence, Mass.

(Toliaus bus).

Peržvalga.

"Lietuvos Žinios" N107, patalpino p. R. straipsnį: "Dėlei kun. Tumo ir Olševskio misijų Amerikoje". Dabarties Amerikos lietuviai ir laikraščiai begalo gyvai interesuojasi tų kuningų ypatomis, o pamiršta pasiinteresuoti ta įstaiga, kuriai jiedu renka aukas, kas beabejonės yra svarbiausia. Juk nesvarbu, kam duodame auką, bet svarbu kokiam tikslui. Kad "Tėvynės" skaitytojai apsipazintų su "Saulės" draugija, kurios naudai aniedu kunigų renka aukas, pavelijame sau perspausdinti minėtą straipsnelį iš "Lietuvos Žinių", kuris parodo, kaip Lietuvos pirmieiviai žiūri į "Saulę".

"Išvažiavus "Saulės" atstovams Amerikon rinkti pinigų savo namams pastatyti, kai-kurie amerikiečiai tuoj kreipėsi prie mūsų, prašydami viešai ištarti savo nuomonę apie tą jų kelionę ir, anot jų, "nutraukti ličiną" nuo jų.

Lig šiol nieko į tai nebuvo atsakyta, nes beveik ir nebuvo galima nieko tikro atsakyti. Ar šiaip ar taip mes žiūrėsime į kuningų veikimą apskritai, o į "Saulės" draugiją ypačiai, bet reikia pripažinti, kad tųdviejų kuningų viešai skelbiamas tikslas, su kuriuo jie važinėja Amerikoje, negali būti pasmerktas. "Saulė"—kokia ji nebūtų—visgi turi būti naudinga lietuviams draugija, jei ne daugiau kuo, tai tuo, kad kitokių tos rušies draugijų tuo tarpu Lietuvoje nėra, ir dėl įvairių sąlygų net būti negali. Net jeigu ir būtų kita tikrai apšvieta draugija, ir tai da "Saulė" būtų naudinga ir štai delko. Turime skaitytis su faktu, kad mūsų žmonės, apskritai imant, negali da suprasti idėjinių draugijų naudos ir reikalingumo, jų alfa ir omega — per kuningą prie Dievo; ir jie vi-

suomenės gyvenime yra pasyviškais elementais. Ir čia niekas kitas prie tos rušies žmonių taip gerai neprieis, niekam taip nesiseks traukti juos viešajin gyveniman, kaip kuningams (žinoma, kalbama, apskritai imant; išimtis gali būti). O kaip tik bent truputį šio tipo žmogus bus pajudintas, kaip tik jis pasi- jus gyvenimo sukuryj — tada jau pamažu suras sau tinkamą tikrąjį kelią. Tokiuo būdu visuomenės susipratimo p a g r e i t i n i m u i "Saulė" gali būti kartais nepamainoma draugija. Apart to, turime atsiminti, kad "Saulės" steigiamos mokyklos, suaugusiems kursai etc., kur suteikiama vidurinis specialis mokslas,—ir iš visų pusių naudingos lietuviams įstaigos. Tiesa, "laisvo mokslo" jose nėra, bet jo Rosijoje tuo tarpu da beveik ir negali būti.

Ne beto, kad nebūtų kas "Saulės" įstaigoms užmesti. Galima joms užmesti perdaug biurokratiškai-davatkišką dvasią (žiūr. "Aušrinės" N4 š. m. "Saulės" kursai ir kursistai bei -ės"). "Saulės" kai-kuriems vadovams galima užmesti neteislingą ir nesąžiningą pasielgimą su kai-kuriais savo mokyklų mokytojais (atsitikimas anais metais su Šancų mokytoju Matijošaičiu, šiemet su Svedasų mokytoja — žiūr. "L. Ž." N19 ir kt.). O ir patsai mokslas ir prie dabartinės politikos sąlygų būtų galima racijonaliau pastatyti, jei nebūtų tam priešingi "Saulės" vadai, kurie, kaip žinoma, laisvės bei individualizmo apsiereiškimo nepakenčia. Ir čia kun. Tumas "Draugo" N37 bereikalingai pučia amerikiečiams dūmus į akis, prirodi nedamas, kad kitokių mokyklų, kaip dabar "Saulės", Rosijoje negali būti ir kad "laisvos" mokyklos negali būti abelnai. Gali būti ir viena ir kita, tik da kartą pabriežiame, kad t u r i m e s k a i t y t i s s u f a k t a i s. Turime skaitytis ir su kitos rušies faktais, būtent, kad iš "Saulės" auklėtinių yra jau žmonių, dirbančių visuomenės labui ir nepučiandų klerikalų dūdon.

Turint prieš akis ir pripažįstant tokį dalykų stovį, negalima sakyti, kad kun. Tumo ir Olšauskio misija—rinkimas "Saulės" namams pinigų—būtų nenaudingas dalykas.

Reikalingi "Saulės" namai, reikalingi pinigai veikimui praplatinti—terenka sau. Sustiprėjus jai, žinoma, gali sustiprėti ir jos biurokratiškai-davatkiškas režimas, bet, nežiūrint net į tai, nauda gausiau liesis—visgi daugiau pasyviškųjų elementų išjudins. O kadangi biurokratiškai-davatkiškas režimas kenkia visuomenės progresui, tai galų galė turės jisai sutrūkti. Ir sutrūks jisai juo greičiau, juo intensyviškiau bei atkakliau bus juomi naudojamosi (žinoma, jeigu tuo pat laiku gyvuos ir kontr-akcija).

Tiek apie "Saulę" bei jos atstovų misijos viešai skelbiamą tikslą ir pasekmes.

Toliaus p. R. jau kalba apie kitą kun. Tumo ir Olšauskio misijos tikslą, būtent:

"išdirbti pas amerikiečius "viltininkams", "draugijininkams" et C-o gerą vardą, markę ir tuo pačiu sumušti Lietuvos pirmieivių (demokratų ir visuomeniečių) popierius arba net juos kompromituoti. Kaip ši misijos dalis jiems pasiseks, tai prigulės daugiausia nuo tų dviejų kuningų taktikos, ypač nuo kn. Tumo temperamento, kuris nevisuomet ir neilgai ant vieno tono išsilaiko..."

O Amerikos laikraščiai, išskyrus socialistišką spaudą, pasidavė hipnozui:

"... "Lietuva" ir "Vienybė Lietuvninkų" panegyrikus rašo kun. Tumui, Olšauskiui ir "Saulei" drauge. "Laisvoji Mintis" taipgi neatsilieka ir net ant pirmojo puslapio kun. Tumo paveikslą įsideda, o "Tėvynės" korespondentas iš didelio entuziazmo šaukia: "O Lietuva, mūsų motina! Duoki mums tokius kuningus, kaip kun. Tumas ir Olšauskis, o mes juos guodome".

Prie pabaigos pasakoma:

"Taip tai išrodo kun. Tumo ir Olšauskio misijų antroji pusė. Ar pasiseks ji—sunku dabar pasakyti; bet reikia abejoti. Negalimas daiktas, kad amerikiečiai ilgai neįstengtų atskirti nuo d u o t o liberalizmo nuo tikrojo, ir i n s i n u a c i j ų — nuo teisingų žinių bei faktų."

Vietinės žinios.

Konstitucijos Komisijos suvažiavime dirbama. Iš to kas jau yra padaryta, galima tvirtinti, kad konstitucijon jeis gana svarbios permainos: 1) pilna savivalda kuopoms, 2) skyrius pašalpos ligoje; 3) mažensės mokesčiai ir t. p. Pasitikiama, kad kuopos, kuomet ims pagarsintą "Tėvynėje" projektą apsvartymui, neris daug netinkamų ir mainytinų dalykų.

Nelaimės. Nuo 1906 iki 1910 m. prie statymo namų užsimušė 3413 darbininkų, kitaip sakant, po du darbininku kas diena!

New Yorko biudžetas, majoraujant majorui Gaynorui žymiai pakilo. Ypatingai padidinta išleidimai tokioms kultūriškoms įstaigoms, kaip kalėjimai ir teismai; kol kas da nėra tikrų žinių ar bus papildyti nedatekliai mokyklose, ligonbučiuose ir kitose visuomeniškose įstaigose. Išleidimai už vandenį, gazą ir elektrą pakilo 886,722 dol., o valymui miesto gatvių — tik ant 29.000 dol. O tuo tarpu kas nežino, kaip baisiai nešvariai yra užlaikomos gatvės taip vadinos miesto dalies East Side, kur nesykį gali matyti jau sukirmijusius šunis ir kates, o apie visokias išmatas — ir kalbos nėra. O juk kalėjimams ir teismams užlaikyti išleidimai pakelti ant \$228,000 sulyginus su pereinamųjų metų išleidimais. Kad mieste būtų daugiau švarumo ir mažiau vargo, tuokart ir kalėjimams tiekos pinigų nereiktų.

Kova su duonos trustu. Žydų Sąjunga Unijų Valdyba rengiasi sistematiškon kovon su duonos trustu, įsiviešpatavusiu žydų kvartaluose. Duonos trusto kepyklose tankiausiai dirba vaikai už menką atlyginimą ir po 12 valandų į parą. Tarptautiškoji Unija keta įsteigti kooperatyvišką kepyklą.

Atsišaukimas.

Aš, Jurgis Bagdanavičius, narys SLA. 23-čios kuopos Shenandoah, Pa. atsišaukiu į visas SLA. kuopas ir narius, meldamas sušelpiti mane nalaimingą nors našlės centu. Tapau sužeistas kasyklose ir guliu jau antras metas Mainierių Ligonbutyje. Aš guliu beguliu ligonbutyje ik prašalins mane iš ten, bet moterei su trimis vaikučiais prisiėjo taip, kad neturi duonos kąsnio. Tad kiekvienas galit suprast, koks tokio žmogaus likimas. Tad meldžiu visų draugų ir draugių, kas atjaučiat mano likimą, mažu sušelpumet mane kiek kas galit. Aukas galit siųst 23 kuop. išdininkui, šiuo adresu: Jurgis Valaitis 18 S. Jardin st., Shenandoah, Pa.

Liudija 23 kuop. viršininkai:

Pirmin. **A. F. Bridickas,**

Raštin. **Jur. Bridickas,**

Iždinin. **G. A. Valaitis.**

Šiuomi liūdiju, kad Jurgis Bagdanavičius yra pilnai užsimokėjęs visus mokesčius į SLA. išdą.

A. B. Strimaitis,
SLA. sekretorius.

Juokeliai.

Jinai. Begalo gailiuosi ištekėjus už tavęs!

Jisai. Dėlko?

Jinai. Buč ištekėjusi už kito.

* * *

Juozas. Ar tamsta vedęs?

Jonas. Taip. Vedžiau našlę...

Juozas. Na, ar esi taip pat laimingas; kaip ir jos pirmasis vyras?

Jonas. Jis laimingesnis, nes jau mirė.

Kipšas.

Aukos.

Aukos imigrantams.

Des Moines, Iowa. Lietuvų čia diktokas skaitlius ir visi linksmi gyvena.

4 d. rugsėjo Lietuvų Ūkėjų Dr-stė turėjo pikniką White City Parke, kurs atnešė pelno apie 30,00 dol. Dr-stės susirinkime draugai sumanė, iš likusių pinigų, nors mažą dalelę (\$5,00), paaukauti Lietuviams imigrantams New Yorke, kuriuos siunčiame S.L.A. Centro sekretoriui A. B. Strimaitiui, kuris juos perduos į Komiteto rankas.

Darbai anglekasyklose pradėjo geriau eiti, dirbame veik pilną laiką, bet iš kitur pribuvusiam darbas sunku gauti.

J. H. Alikonis.

Pingung \$5,00 nuo p. J. H. Alikonio priėmiau ir pagal L. U. Dr-stės reikalavimą perdaviau Lietuvų imigrantų Komiteto išdininkui p. J. Jukeliui.

A. B. Strimaitis.

Aukos Jievai Kučauskienei.

Syracuse, N. Y. S.L.A. 239 kuopa laike susirinkimo suaukavo atsišaukusiai Jievai Kučauskienei, narei 201 kuopos, sušelpimui esančios blogame padėjime. Suaukauta viso \$1,75. Aukavo šie nariai: J. Gudelevičius—30c., po 25c.: J. Ribokas, J. Klenavičius ir A. Vanagas. Kurie aukavo po mažiau, tų pravardžių negarsinama. Suaukavo sykiu \$1,80, bet atėmus lėšas persiuntimo, liko \$1,75. Pinigus siunčiu tiesiog kuopai: P. Žalnieraitis, kuris teiksis perduoti J. Kučauskienei.

J. Klenavičius.

Reikalingas yra zeceris į "Tėvynės" spaustuve, atsišaukit pas SLA. sekr. A. B. Strimaitis, 307 W. 30-th st. New York, N.Y.

Susirinkimai S.L.A. kuopų.

So. Boston, Mass. 43 kp. laikys mėnesinį susirinkimą 24 spalio, 8 val. vakare toje pačioje salėje, kur paprastai esti susirinkimai. Tie sąnariai, kurie dar nepripildė apreiškimų blankas.—pasiūpinkit priderančiai išpildyti ir priduoti sekretoriui. Lai kiekvienas sąnarys atsiveda susirinkiman nors po vieną naują narį prirašymui prie S.L.A.!

Sekr. M. Tamošaitis.

Newark, N. Y. 245 kuopa laikys savo susirinkimą nodėlioje, 22 spalio, 3 val. po pietų p. V. Ambrozevičiaus krautuvėje, 178 Ferry st. Malonėkit visi sąnariai susirinkti ir užsimokėti savo visus mokesčius.

Rašt. M. Ambrozevičius.

Stamford, Conn. 168 kuopa laikys mėnesinį susirinkimą 24 d. spalio, 8 valandą vakare pas F. Naikelį, 178 Ludlow st. Malonės sąnariai susirinkti.

Sekr. F. Naikelis.

Baltimore, Md. 64-ta kuopa laikys susirinkimą 22 spalio, 2-ą valandą po pietų Centro salėj, 506-510 W. Barre st. Kviečiama susirinkti kuoskaitlingiausia.

Sek. V. Čepaitis.

Atida ne ukėsams Suv. Valst.

1 Dėlko ateiviams reikalingsos tikėsiškos popieros. 2 Ką reikia daryt norint pastot Suv. Valstiq tikėsu. Kur ir kada galima paduot prašymą. 4 Ką turi žinoti pakol gausi tikėsištės popieras. 5 Klausimai su atsakymais Lietuviškai ir angliškai ir daugelis kitų naudingų patarimų. Knygelė kozam lietuvini yra reikalinga ir ją galima gauti pas J. Bendrick. Kaina 25 centai. Pinigus ir laiškus siųskite šiuo antrašu:

Joseph Bendrick,
Clerk of Court, POTTSVILLE, PA

SLA. Pildomoji Taryba.

PREZIDENTAS:

F. Živatkauskas,
110 W. Market St., Scranton, Pa.

VICE-PREZIDENTAS:

S. Žalnieraitis,
Box 32, Wanamie, Pa.

SEKRETORIUS:

A. B. Strimaitis,
807 W. 30-th St., New York, N. Y.

IŽDININKAS:

J. Skritulskas,
26 Broad St., New Britain, Conn.

IŽDO GLOBEJAI:

T. Paukštis,
123 N. Main St., Pittston, Pa.

P. W. Birštonas,
Oak St., Shenandoah, Pa.

DAKTARAS-KVOTEJAS:

Johan. Baltrušaitienė,
2400 5-th Ave., Pittsburg, Pa.

LITERATIŠKAS KOMITETAS:

L. Šernas,
8252 S. Halsted St. Chicago, Ill.

Dr. J. Šliupas,
1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

P. Mikolainis,
Box 62, New York, N. Y.

Nariams SLA. knygos už puse kainos.

1 Budas Senovės Lietuvių. pusl. 217 kaina	50 c.
Lietuviška Chrestomatija. pusl. 178	40 c.
2 Dėdai ir Gražina. pusl. 281	25 c.
3 Europos Istorija. pusl. 312	25 c.
Gibsinis Jotis. pusl. 38	15 c.
4 Jonas iš Kėdubės ir Suka. pusl. 23	10 c.
5 Kouradas Valerodas. pusl. 24	15 c.
Kražių skerdyne. pusl. 77	15 c.
6 Kn. Aleksandra Burba. pusl. 22	20 c.
Kelionė į Europą. pusl. 52	10 c.
7 Kuom žiūnės gyvena? pusl. 56	15 c.
Lietuviai Amerikoje. pusl. 174	\$1.00
8 Naktys Edvarno Yungo. pusl. 21	10 c.
9 Našlaitė (Drama keturių veikmių)	10 c.
10 Petras Zėnaitis. pusl. 69	20 c.
11 Padėjimas Lietuvių Tautos. (rusų kalba)	\$1.00
12 Dirva. pusl. 123 1898 m. vienas num.	75c.
13 "Tėvynės" komp. 1896, 1897, 1898 ir 1899 m. po 50c	

KNYGIUS:

A. B. Strimaitis
807 W. 30-th St. New York City.

LIETUVIŠKA APARATŲ DIRBTUVE.

Guodotinos tautiškos ir bažnytinės draugystės išdirba: Karunas, Amerikoniškas vellavas, Szarpas, Juostas, ženklelius, kepures ir marszalkoms pareodus, teipgi visus bažnytinus aprėdalus. Norėdamos guodotinos Draugystės arba guodotini kunigai, jog Jūsų darbas būtų gerai atliktas, paveskite jį tikrai lietuvi.

T. Andruszewicz & Co.

1421 Division St. - - - Chicago, Ill.
netoli Milwaukee ave.

ALBERT G. GROBLEWSKI

Savininkas ir Fabrikantas Geriausių

"LENKISZKU - LIETUVISZKU VAISTU."

Geriausia

Gyduolė

nuo

Strėnų skaudėjimo

Degimo krutinėje

Galvos skaudėjimo

Kateros

Užsišaldymo

Neuralgijos

nuo

Gerklės skaudėjimo

Mešlungio

Skausmo krutinėje

nuo

Patrukimo

Azma arba

Dusulio

Štyvumo sprando

skaudėjimo:

Šonuose

Rankų ir

Kojų.

Ypatingos Gyduolės.

Jeigu sergate užsisenėjusioms ligoms nuo kurių negali pagelbėt nė daktarai nė ligoninčiai, arba paslaptoms ligoms, aprašykite man savo nesveikumą gerai ir aiškiai (be užslėpimo) nes čion eina ne tik apie tavo sveikatą, bet labai tankiai ir apie tavo gyvastį. (Atsimink, jog kiekvienas garbingas daktaras užlaiko paslaptį kaip ant išpažinties). Užtai nesigėdyk ir nebijok, rašyk teisybę o mielai suteiksiu rodą ir prisišiusiu geras gyduoles pagal tavo ligą su nurodymu kaip reikia jas vartot, už prekę labai mažą. Reikia rašyt laiškus stačiai pas mane pridėdant visados 2 c. markę ant atsakymo, nes kitaip negausit atsakymo. Teipgi mes reikalaujame gerų agentų kiekviename dideliame mieste ir jų aplinkėse. Agentai nuo Lietuviškai-Lenkiskų gyduolių gali uždirbti nuo 50 dol. iki 150 dol. ant mėnesio. Uždarbį duodame kuogeriausia. Taigi rašykite reikalaudami agenturos. Kiekvienas lietuviškas šornikas teipgi privalo užlaikyti visada mūsų puikias Lietuviškas gyduoles savo šornuose ant pardavimo, kad mūsų tautiečiai reikalaudami galėtų pas kiekvieną nusipirkti ir nereikalautų išduoti pinigų dovanai kokiems nors apgavikams tose aplinkėse. Šornykai, rašykite pareikalaudami gyduolių, nes geras uždarbys ir parduokite mūsų tyras Lietuviškas gyduoles, kurias mes gvarantuojame. Rašykite po antrašu:

ALBERTAS G. GRABLIAUCKAS

Cor. Elm & Main Str., Plymouth, Pa.

ŠKAITYK, O ŽINOSI VISKĄ.

Pranešu visiems lietuviams ir savo kostumeriams, kad aš perkėliau savo krautuvę į Chicago, Ill., kurioj galite gaut: laikrodžių, laikrodėlių, lenciugėlių, visokių žiedų, spilkų, kolčikų, kompasų, kryžiukų. Puikiausių armonikų, skripkų, klarnetų, trubų, koncertinių ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Gerų britvų, visokio skyriaus drukuojamų mašinukų, albumų fotografijoms, guminių litarų. Monų knygų, istoriškų ir maldaknygių. Gražių popierų gromatoms rašyti su puikiausiais apskaitymais ir dainomis, su drukuotais aplinkui konvertais, tužiną už 25c, 5 tuz. \$1.00, perkupčiams 1000 už \$6.00. Jaigu kas neturite mano katalogą, rašyk šiandien: prisišūsdami už 5c markę, o apturėsi mano Didelį Katalogą Dykai su 1000 naudingų visokių daiktų. Aš užtikrinu, kad mano favoras pirmos klasios, o prekės pigesnės kaip kitur. Perkupčiai gali gauti pirkt favorą daug pigiau kaip kitur. Kviečiu visus lietuvius ir lietuvautes su orderiais ir visokiais pirkiniais kreiptis pas savo tautietį

M. K. Wilkewich,

3225 So. Halsted St.

Dept. L.

Chicago, Ill.